

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OIVALLUKSIA URAPOLULLE!

Työelämävalmiuksien ja oman urapolun löytämisen
työkalu

Outi Vanhamäki

Opinnäytetyö
Marraskuu 2018
Liiketalouden koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

VANHAMÄKI, OUTI:

Oivalluksia urapolulle!

Työelämävalmiuksien ja oman urapolun löytämisen työkalu

Opinnäytetyö 70 sivua, joista liitteitä 7 sivua

Marraskuu 2018

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa verkkokurssi, joka toimisi apuna monimuotototeutuksen opiskelijoiden työelämävalmiuksien vahvistamisessa. Lähtökohtana kurssin toteutukselle oli edesauttaa opiskelijoiden omien vahvuuksien tunnistamista ja vahvistamista sekä tulevan urapolun selkeytymistä ja työllistymistä. Työn toimeksiantajana oli Tampereen ammattikorkeakoulun liiketalouden yksikkö.

Aiheen valinta perustui opinnäytetyön tekijän omaan kiinnostukseen aiheesta sekä toimeksiantajalta tulleeseen tarpeeseen kurssitarjonnan monipuolistamisessa. Aiheen valintaan vaikuttivat myös tekijän omakohtaiset kokemukset TAMK:n liiketalouden opiskelijan näkökulmasta ja monimuotototeutuksen opiskelijoiden puutteellisesta uraohjauksesta koulutuksen aikana. Valintaan vaikutti myös tekijän nykyinen työnkuva TAMK:n työelämäpalveluissa.

Työ toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Apumenetelminä työssä käytettiin kvalitatiivisen tutkimuksen menetelmiä, kuten asiantuntijoiden teemahaastatteluita, joilla kartoitettiin ja analysoitiin lähtötilannetta ja kerättiin tietoa kurssin suunnittelua varten. Tämän perusteella vahvistui näkemys, että verkkokurssille oli todellinen tarve. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käytiin läpi oppimisen, verkko-opetuksen, työelämätaitojen, uravalmennuksen teoriaa ja parhaita käytäntöjä. Työn tuloksena syntyi verkkokurssi, joka suunniteltiin ja toteutettiin TAMK:n Moodle verkko-oppimisympäristössä. Valmis työ on liitetty työhön linkillä.

Opinnäytetyö on tulevaisuuden työelämää palveleva, sillä se on hyödyllinen nyt ja tulevaisuudessa. Työn jatkotoimenpiteinä suositellaan toteutettavaksi pilottikurssi, jonka toteutusta ollaan kuvattu työn raportointiosuudessa. Työn tuloksena syntyi lisäksi useita muitakin ehdotuksia verkkokurssin käyttökohteista, kuten kurssin hyödyntäminen muissa koulutusohjelmissa, hankkeissa ja myytävissä palveluissa.

Luottamuksellista TAMK:n sisäistä aineistoa on käytetty yleisviittauksina työssä, tarkkoja tietoja ei ole yhdistetty raportointiin.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration

VANHAMÄKI, OUTI:

Career Path Insights!

A Tool for Learning Working Life Skills and Finding an Individual Career Path

Bachelor's thesis 70 pages, appendices 7 pages

November 2018

The aim of this thesis was to design and implement an e-learning course that would serve as a tool for strengthening multidisciplinary students' working life skills. The starting point for the implementation of the course was to help identify and strengthen students' own strengths and to clarify and find future career paths. This thesis was commissioned by the Department of Business Administration at Tampere University of Applied Sciences.

The choice of the topic was based on the author's own interest in the topic and on the need of the commissioner of the thesis to diversify the course offering. The choice of the topic was also affected by the author's own experience in Business Administration studies at TAMK, from a student's point of view, and in the inadequate career guidance of multidisciplinary students during their studies. The choice was also affected by the author's current work profile at TAMK's Working Life Services.

The work was carried out as a practice-based study. The support methods in the thesis were the methods of qualitative research such as theme interviews of experts, to map and analyze the baseline and to collect information for the course design. This basis confirmed the view that there was a real need for the online course. The theoretical part of the thesis dealt with the theory and best practices of learning, online teaching, working life skills, and career coaching. The outcome of the thesis was the online course designed for and implemented for in TAMK's online learning environment Moodle, and it is linked to the thesis by a link.

The thesis serves future working life, as it is useful now and will be in the future. As a follow-up to the work, it is recommended to carry out a pilot course whose implementation is described in the reporting section of the work. As a result of the thesis, innumerable other proposals were produced for the use of the online course, such as the use of the course in other training programs, projects and sales services.

Confidential internal material of TAMK has been used as a general reference in the work, and no precise information is associated with reporting.

Key words: web course, career coaching, working life competences and skills, Bachelor of Business Administration

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TUTUSTUMINEN LÄHTÖTILANTEESEEN.....	8
2.1	Toimeksiantajan ja verkko-oppimisympäristön esittely.....	8
2.1.1	Työelämäpalvelut ja alumnitoiminta.....	9
2.1.2	Aiemmat hankkeet	9
2.1.3	Tarjonnassa olevat kurssit.....	10
2.2	Kohderyhmä.....	11
3	OPETUSMENETELMÄT JA AIHEALUEET	13
3.1	Oppiminen.....	17
3.2	Verkossa tapahtuva opetus.....	20
3.2.1	Verkko-oppimisympäristö.....	20
3.2.2	Verkko-opettaja.....	21
3.2.3	Verkkokurssin suunnittelu	22
3.3	Työelämävalmiudet.....	23
3.3.1	Muuttuva työelämä.....	24
3.3.2	Tulevaisuuden työtehtävät	25
3.4	Urasuunnittelu.....	26
3.4.1	Työllistyminen ja rekrytointi.....	27
3.5	Omat vahvuudet ja motivaatio	28
4	HENKILÖKUNNAN HAASTATTELU	30
4.1	Haastattelurunko	31
4.1.1	Asiantuntijahaastattelu Sanna Sintonen	31
4.1.2	Asiantuntijahaastattelu Tiina Nilsson	32
4.1.3	Asiantuntijahaastattelu Paula Lamminen.....	33
5	RAPORTTI VERKKOKURSSIN SUUNNITTELUSTA	35
5.1	Kurssin sisällön suunnittelu	36
5.2	Kurssin perustiedot	37
5.3	Opettajan rooli ja resurssit	41
5.4	Kurssin rakenne	43
5.4.1	Tekninen toteutus	44
5.4.2	Visuaalinen ilme.....	45
5.4.3	Aloitus	47
5.4.4	Kickstart	48
5.4.5	Ensimmäinen porras.....	48
5.4.6	Toinen porras	49
5.4.7	Kolmas porras	50
5.4.8	Neljäs porras.....	51

5.4.9 Viides porras	52
5.4.10 Kuudes porras.....	53
5.4.11 Tasanne & Next step	54
5.4.12 Toolbox	55
5.5 Testaus	56
5.6 Jatkotoimenpiteet	57
5.6.1 Pilottikurssi	57
5.6.2 Muokkaantuva alusta	57
6 POHDINTA.....	58
LÄHTEET	60
LIITTEET	64
Liite 1. Verkkokurssi ja verkko-osoite linkki.....	64
Liite 2. Tervetuloa video ja verkko-osoite linkki	65
Liite 3. In a nutshell kurssiopas	66
Liite 4. Toolbox esimerkki	67
Liite 5. Laatukortit arviointilomake	68
Liite 6. Digimentoreiden arviointilomake	70

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena oli suunnitella Tampereen ammattikorkeakoulun (myöhemmin viitattu TAMK) liiketalouden koulutusohjelman tradenomiopiskelijoiden monimuotototeutuksen ryhmille (Virrat, Mänttä-Vilppula, Ikaalinen, Tampere) työkalu työelämävalmiuksien ja omien vahvuuksien tunnistamiseen sekä niiden hyödyntämiseen työllistymisessä. Työkalun pohjana toimii TAMKin Moodle verkko-oppimisympäristö, jonne työkaluna toimiva verkkokurssi suunniteltiin. Tarve kurssille syntyi opiskelijan omien opiskelujen aikana kaipaamasta uraohjauksesta ja siitä tosiasiaista, että monimuotototeutuksen ryhmille ei ollut tämän tyyppistä kurssia TAMKin valikoimissa tarjolla. Toimeksianto suunniteltiin yhdessä TAMKin liiketalouden koulutuspäällikkö Milja Valtosen kanssa.

Aiheen valinta perustui tekijän nykyiseen työnkuvaan TAMKin työelämäpalveluissa sekä omaan kiinnostukseen työelämätaitojen kehittämistä ja omien vahvuuksien tunnistamista kohtaan sekä toimeksiantajan tarpeeseen monipuolistaa kurssitarjontaa. Aihe on myös ajankohtainen, sillä työelämä muuttuu hyvin nopeasti ja uusia ammatteja syntyy vauhdilla.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee käytännön toiminnan ohjeistamista ja opastamista sekä toiminnan järjestämistä ja järjeistämistä. Sen tuotos voi olla esimerkiksi ammatilliseen käyttöön oleva ohjeistus tai tapahtuman toteuttaminen. Toteutustapana voi esimerkiksi olla opas, kotisivut tai tapahtuma. Tärkeää on yhdistää käytännön toteutus ja sen raportointi. Toiminnallisessa opinnäytetyössä ei voida unohtaa selvityksen tekemistä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.)

Aluksi toimeksiantajan lähtötilannetta kartoitettiin ja näin saatu tieto yhdistettiin teoriaan. Teoria kerättiin kuudesta pääaihealueesta, joita olivat: 1) opettaminen ja opetusmenetelmät, 2) oppiminen, 3) verkossa tapahtuva opetus, 4) työelämävalmiudet, 5) urasuunnittelu sekä 6) omat vahvuudet ja motivaatio. Kurssisisällön teoriaa tukeväksi toimenpiteeksi toteutettiin asiantuntijahaastatteluita TAMKin henkilökunnalle. Haastattelussa käytettiin apuna kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Verkkokurssi suunniteltiin ja toteutettiin TAMKin Moodle verkko-oppimisympäristöön. Kurssin rakenne raportoitiin kuvin ja sanoin liitteeksi opinnäytetyöhön. Valmis kurssi liitettiin linkkinä työhön ja

sen katselu rajoittuu niille TAMKin työntekijöille, joille on myönnetty oikeus kurssille pääsyyn.

Tavoitteena oli suunnitella työkalu, joka olisi kattava kokonaisuus ja kohderyhmän tarpeita vastaava. Työ rajattiin siten, että työn ulkopuolelle jäi myöhemmin toteutettava pilottikurssi, tarkempi tekninen kurssin toteutuskuvaus ja TAMKin sisäiset toimenpiteet.

2 TUTUSTUMINEN LÄHTÖTILANTEeseen

Opinnäytetyön ensimmäinen vaihe koostuu toimeksiantajan esittelystä ja lähtötilanteen kartoituksesta. Lähtötilanneanalyysissa selvitetään, millaisia saman tyyppisiä ideoita löytyy jo entuudestaan. Hyvää ei kannata toistaa, vaan pyrkiä luomaan jotakin uutta (Vilkkä & Airaksinen 2003, 27). Lähtötilanneanalyysissa teoriaa tukevaksi materiaaliksi kerättiin tietoja lähtötilanteesta. Näin saatiin tarkka ja ajankohtainen kuva toimeksiantajasta, kohderyhmästä ja käytettävästä verkko-oppimisympäristöstä.

2.1 Toimeksiantajan ja verkko-oppimisympäristön esittely

Tampereen ammattikorkeakoulu on Pirkanmaalla sijaitseva ammattikorkeakoulu. Osana TAMKiin kuuluu Pirkanmaan maakuntakorkeakoulu, jonka maakunnallista toimintaa on muun muassa Ikaalisissa, Mänttä-Vilppulassa ja Virroilla. Päätoimisen henkilöstön määrä on 700. Opiskelijoita Tampereen ammattikorkeakoulussa on yhteensä 14 179, joista tutkinto-opiskelijoita on 9716. (TAMK: Vuosikatsaus 2017; TAMK: Organisaatio 2017.)

Kaikkien alojen monimuotototeutuksen opiskelijamäärä vuonna 2017 oli 1308 opiskelijaa. Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan tutkinto-opiskelijoiden määrä vuonna 2017 oli 1520 opiskelijaa. Liiketalouden monimuotototeutuksen opiskelijamäärä vuonna 2017 oli 326 opiskelijaa. (TAMK: Vuosikatsaus 2017.) Tämä 326 opiskelijan ryhmä muodostaa työkalun potentiaalisten käyttäjien kohderyhmän.

Vuonna 2017 valmistuneiden työllisyystilanne opintojen päättyessä oli yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla 67,5%. Kahtena edellisenä vuonna prosenttiluku oli korkeampi, vuonna 2015 75,7% ja vuonna 2016 72,5%. (TAMK: Vuosikatsaus 2017.) Huomioitavaa on prosenttiluvun pieneneminen vuosista 2015 ja 2016.

TAMKin kaikkien alojen valmistuneiden ja työllistyneiden sijoittautuminen Pirkanmaalle on pysynyt hyvin samoissa lukemissa vuosina 2015-2017. Vaihteluvälit ovat olleet keskimäärin kaksi prosenttiyksikköä, vuonna 2015 (72,3%), 2016 (71,6%) ja vuonna 2017 (73,6%). Työllistyneistä aloittaa yrittäjänä Pirkanmaalla 4,6%. (TAMK: Vuosikatsaus 2017.)

TAMKin alastrategiaksi on määritelty digioppimisen ja -opetuksen alastrategia 2015-2020. Se on keskeinen osa TAMKin digitalisaation strategiaa ja muutosjohtamista. Verkko-opetuksen kehittäminen liittyy kiinteästi alastrategiaan, sillä se on yksi digioppimisen ja -opetuksen ilmentymä. (Sintonen 2016, 13.) Verkkokurssien lisääminen kurssitarjontaan tukee strategian tavoitteita.

TAMKin verkko-oppimisympäristö on nimeltään Tabula, joka on TAMKin tarpeisiin muokattu Moodle (myöhemmin viitattu Tabula). Tabula toimii suunniteltavan verkkokurssin oppimisympäristönä. (TAMK Tabula 2018.)

2.1.1 Työelämäpalvelut ja alumnitoiminta

TAMKin nykyisten opiskelijoiden palveluista opinnäytetyön aiheeseen liittyviksi nostettiin TAMKin työelämäpalvelut ja alumnitoiminta. Työelämäpalvelut tukevat TAMKin opiskelijoita työhaussa ja urasuunnittelussa sekä järjestävät työelämätapauksia, koulutuksia ja infotilaisuuksia. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta saada myös henkilökohtaista neuvontaa esimerkiksi työnhakudokumenttien tarkistuksessa. Harjoittelu- ja työpaikkoja sekä opinnäytetyöaiheita välitetään TAMKin omassa työpaikkojenvälityspalvelu Y-makers:ssä. Palveluun on mahdollista luoda myös oma työnhakuprofiili CV-pankkiin. (TAMK: Opinto-opas, 2018.) Työelämäpalvelut ovat apuna myös opettajille esimerkiksi pitämällä koulutuksia liittyen työnhakuun, urasuunnitteluun ja työnvälitysjärjestelmien käyttöön.

Opiskelijoilla on valmistumisen jälkeen mahdollisuus osallistua TAMKin alumnitoimintaan. TAMKin alumnitoiminta muodostuu erilaisista tapahtumista, koulutuksista ja yhteistyöstä alumniyhdistyksen kanssa. Alumnitoiminnan yksi tavoitteista on rakentaa työelämäyhteyksiä alumnien, opiskelijoiden ja yritysten välillä. (TAMK: Alumnitoiminta, 2018.) Alumnitoimintaa on mahdollista kehittää myös alumneilta tulevilla ideoilla yhteistyössä TAMKin alumnitoiminnan kanssa.

2.1.2 Aiemmat hankkeet

TAMKissa on toteutettu ja toteutetaan parhaillaan muutamia hankkeita, jotka käsittelevät saman aihepiirin alueita. Esimerkiksi Someta Duuniin -hankkeen (2016-2019) tavoitteena on digitaalisia työvälineitä hyödyntäen auttaa opiskelijoita ja työelämää kohtaamaan en-

tistä paremmin. Hankkeessa pyritään edistämään opiskelijoiden valmiuksia käyttää sosiaalista mediaa työllistymisen tukena. Oppilaitoksen näkökulmasta katsottuna hanke tavoittelee osaamisen ja valmiuksien lisäämistä sosiaalisen median ja muiden digitaalisten työvälineiden avulla tapahtuvassa uraohjauksessa. Ohjaustoimijoiden valmiuksia edistää työnhakua ja oman osaamisen markkinointia sekä tuotteistamisen taitoa että mahdollistaa niiden kehittyminen. Hankkeen avulla lisätään opiskelijan valmiuksia omaan työnhakuun sosiaalisen median avulla ja oman osaamisen esiin tuomisella. Hankkeessa tuotetaan muun muassa valtakunnallisesti kaikkien korkeakoulujen ohjaajille ja opiskelijoille hyödynnettäväksi koulutuspaketteja. (Someta Duuniin 2018.) Hankkeessa tuotettuja koulutuspaketteja voidaan hyödyntää osana myös muita kursseja.

Toinen uudempi toteutusvaiheessa oleva hanke aihepiiriin liittyen on Tuura -hanke (2018-2020), jossa keskitytään erityisesti tukea tarvitsevien opiskelijoiden opiskelu- ja työllistymisvalmiuksien edistämiseen (TAMK: Tuura, 2018).

Hyvin läheltä opinnäytetyön aihetta löytyy tuore tutkimus: AMKista uralle! -hanke, jonka tuloksia käydään läpi myöhemmin. Hanke saa nyt jatkoa AMKista uralle – uraseuranta-tiedot käyttöön -hankkeessa (2018-2021), jonka tavoitteena on ammattikorkeakoulujen yhtenäisen uraseurannan toteutus ja kehittäminen. (TAMK: AMKista uralle hanketiedot, 2018.)

2.1.3 Tarjonnassa olevat kurssit

Maakuntien monimuotototeutuksen liiketalouden opiskelijoille ei ole tarjolla urasuunniteluun liittyviä kursseja. Tampereen monimuotototeutuksen ryhmälle on opetussuunnitelman päivityksen yhteydessä lisätty vuonna 2017 opintojakso Työelämätaidot, joka sivuaa aihealuetta. Kurssi on sisällöltään työelämän metataitoja, viestintää, IT-työkaluja, talousmatematiikkaa ja orientoitumista opintojen aloittamiseen. Kurssi on ajoitussuunnitelman mukaan ajoitettu ensimmäisen vuoden syksylle. (TAMK: Opinto-opas, 2018.) Kurssi kuitenkin poikkeaa sisällöltään merkittävästi tässä työssä suunnitellusta verkkokurssista.

Päivätoteutuksen opiskelijoiden opetussuunnitelmassa on tarjolla muutamia kursseja aihepiiriin liittyen. Ensimmäisen vuoden aikana suoritettava Hyvät työelämätaidot 1 -kurssi keskittyy kehittämään opiskelun ja työelämän edellyttämiä metataitoja. Hyvät työelämä-

taidot 2 -kurssi jatkaa taitojen kehittämistä opiskelujen toisena vuotena. Hyvät työelämätaidot 3 -kurssi tukee opinnäytetyöprosessia, valmistumista ja uravaihtoehtoja kolmantena vuotena. (TAMK: Opinto-opas, 2018.)

Kaikille opiskelijoille sekä monimuotototeutuksessa että päivätoteutuksessa on tarjolla myös käytännönläheisiä työelämälähtöisiä yhteistyökuvioita, erilaisia projekteja, harjoittelu sekä opinnäytetyö. (TAMK: Käytännönläheistä opiskelua, 2018.) Opiskelijan oma aktiivisuus ja kiinnostus tehdä projektitöitä mahdollistaa opiskelun aikana lukuisia tilanteita olla mukana mielenkiintoisissa projekteissa.

TAMKin opettajille on tarjolla verkkokurssi verkkokurssin rakentamiseen: How to Design an Online Course. Kurssin ydin on osallistujan oma idea, kurssi, tavoite ja opiskelijat. Vahvasti yhteisöllisyyteen ja tiimioppimiseen pohjautuva kurssi hyödyntää vahvasti Gilly Salmonin 5 Stage Model:ia, jota käsitellään myöhemmin. Kurssilla korostetaan opettajan roolia verkossa mentorina. Materiaalit ovat englanniksi ja työkielenä voidaan käyttää suomea tai englantia. (Annala & Haapakangas & Pihlajarinne 2016.) TAMKissa apuna on myös Digimentorit, jotka tarjoavat design-tukea kurssien suunnitteluun (TAMK: Digimentorit, 2018). Digimentoreiden kehittämää arviointikehikkoa käytetään opinnäytetyössä valmiin verkkokurssin arvioinnissa.

2.2 Kohderyhmä

Kurssille suunniteltu kohderyhmä on TAMKin liiketalouden yksikön monimuotototeutuksen (Virrat, Mänttä-Vilppula, Ikaalinen, Tampere) koulutusohjelmissa opiskelevat opiskelijat. Ryhmät ovat kooltaan n.25-32 opiskelijaa. Monimuotototeutuksessa opiskelussa kontaktitunteja on noin kerran kuukaudessa, joten kokonaan verkossa tapahtuva opetus sopii monimuotototeutuksen opiskelijoille erinomaisesti.

Monimuotototeutuksen liiketalouden opiskelijoille suuntautumispolut ovat hieman päivätoteutuksen sitovasta suuntautumispolun valinnasta poikkeavia. Päivätoteutuksen suuntautumispolut tulevat valittaviksi opiskeluiden toisena vuotena. Vuonna 2019 aloitavilla on valittavana uudistuneet suuntautumispolut: markkinointi ja myynti, taloushallinto, HR ja esimiestyö sekä juridiikka. Useimmat monimuotototeutuksen ryhmät liikkuvat yleisellä tasolla liiketalouden alalla. Tampereella 2017 keväällä aloittaneilla suuntautumisen painopiste on ollut myyntiosaaminen, samalla suuntautumisella koulutuksia on suunniteltu alkavaksi myös jatkossa. (TAMK Opetussuunnitelmat, 2018.)

Opiskelijoiden erilaiset taustat eivät ole määrittelevä tekijä, sillä kaikille on oma yksilöllinen polku ja sitä tukemaan työkalu on suunniteltu. Jokainen pääsee vahvistamaan juuri itselleen tarvitsemiaan osuuksia. Kurssi soveltuu sekä koulutuksen alussa oleville että jo lähellä valmistumista oleville opiskelijoille. Opiskelujen alussa kurssi toisi varmuutta valita suuntautumispolku ja opiskelutoteutuksia suunnitelmallisemmin kohti haluttua uraa. Valmistumisen ollessa lähellä kurssi toimii apuna toiveet täyttävän työpaikan määrittämisen täsmentämisessä.

3 OPETUSMENETELMÄT JA AIHEALUEET

Opinnäytetyön toisessa osuudessa syvennyttään teoriapohjaan. Rakenteellisesti lähdetään liikkeelle siitä, miten opetetaan ja opitaan, missä ympäristössä tulevilla työkalulla toimitaan, miten suunnitellaan sopiva ympäristö ja mitä pääaihealueita työkalu sisältää. Opettaminen voidaan käsittää esimerkiksi tiedon jakamiseksi, jota kutsutaan opetuksessa sisältölähtöiseksi tai opiskelijoiden oppimisprosessia tukevaksi eli oppimislähtöiseksi lähestymistavaksi. Oppimislähtöisen opettajan lähestymistapa pitää sisällään opiskelijoiden oppimistarpeiden huomioimisen opetuksen suunnittelussa, oppimista tukevan interaktion, oppimistavoitteiden linjauksen arviointitavoissa sekä opettajan oman pedagogisen kehityksen tarkastelun. Opiskelijoiden halutaan itse hankkivan ja prosessoivan tietoa. Sisältölähtöisen opettajan lähestymistavassa suunnitellaan opetus niin, että sovitetaan sisältö aikatauluun ja opiskelijoiden tehtäväksi jää istua ja kuunnella luennoilla. Harvoin sisältölähtöinen opettaja pohtii omaa pedagogista kehittymistään ja opetuksen kehitystyö jää taka-alalle. Sisältölähtöinen opettaja kokee tärkeäksi oman auktoriteettiasemansa säilyttämisen opetuksessa. (Postareff & Lindholm-Yläne 2008, 112-114; Murtonen 2017, 79-80.)

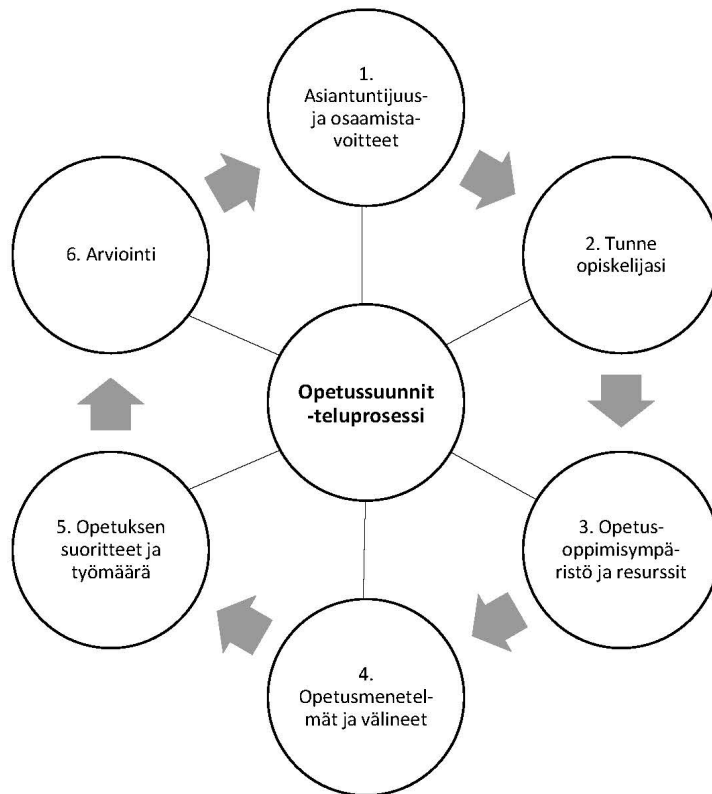
Näiden kahden lisäksi voidaan erottaa menetelmälähtöinen lähestymistapa, jossa opettajan huomion keskipisteenä on opetusmenetelmä. Uudenlaisista opetustavoista innostunut opettaja kiinnittää huomionsa uuden tavan soveltamiseen, eikä tarkastele sitä mitä tilanteessa opitaan. Menetelmän ei tulisi olla opetuksen päälähtökohta, vaan apuväline, jolla oppimistavoite saavutetaan. (Murtonen 2017, 158.) Opettajan opetukseen liittyvät käsitykset ja uskomukset vaikuttavat hänen opetuskäytäntöihin, aivan kuten oppilailta oppimiseen (Murtonen 2017, 63). Tarkka lähestymistapa voi olla vaikea määritellä, opetuksessa tulisi yhdistellä kaikkien lähestymistapojen parhaimpia puolia laadukkaaksi kokonaisuudeksi.

Asiantuntemus koostuu kouluttajan taidosta liittämään ylätasoa konkretiaan. Ylätasolla tarkoitetaan yhteenvetäviä tasoja, jossa pienet osaset kiinnittyvät johonkin suurempaan kokonaisuuteen. Syvätasolla eli pinnan alla tapahtuvat ajatukset tukevat oppimista. (Kortesuo 2010, 60-65.) Teorian lisäksi hyvän muistijäljen luovat omakohtaiset kokemukset ja elävät esimerkit oikeista tilanteista aihepiiriin liittyen. Ilman konkreettisia esimerkkejä voi sisällöstä jäädä opiskelijoille harhaanjohtava tai vääränlainen kuva.

Opettajan kiinnostus opettamaansa aiheeseen ja sen pitämiseen tärkeänä vaikuttaa siihen, kuinka hän paneutuu aiheeseen. Jos opettaja ei ole kiinnostunut kyseisestä aiheesta, ei hän luultavasti arvosta sitä. (Murtonen 2017, 77.) Asiantuntijuus pitää sisällään sekä oppimiseen liittyviä mielen sisäisiä prosesseja että jonkin tieteenalan edustajan toimia. Asiantuntija on suorituksissaan suunnitelmallinen ja osaa arvioida mikä suorituksessa onnistui tai epäonnistui. Tarkasti kuvattavien tietojen lisäksi asiantuntijuuden taito on kokemusta, ruumiillistunutta tietämystä sekä hiljaista tietoa. Tärkeitä ovat asiantuntijatiedon lähteet, sosiaaliset resurssit alan toisiin edustajiin ja tietovarantoihin. (Murtonen 2017, 40-41.)

Opetuksen suunnittelu on tärkeä osa opettajan työtä ja sen tulisi perustua vahvaan opettajien yhteistyöhön. Myös muut sidosryhmät kuten opetussuunnittelutyöryhmän opiskelijaedustajat voivat jakaa vastuuta opetuksen suunnittelusta, osallistumalla siihen aktiivisesti. Oppilaskunnat, -järjestöt ja yksittäiset opiskelijat voivat vaikuttaa myös, keinoina tähän on palautteen antaminen. Ideaalitulanteessa opiskelijat olisivat mukana jo opetuksen suunnitteluvaiheessa. (Murtonen 2017, 161.) Kurssin suunnittelussa opiskelijoiden mukaan ottaminen voidaan yhdistää myös kurssin pilotoinnin yhteyteen ja kehittää kurssia pilotoinnista saatujen palautteiden avulla.

Opetusmenetelmää tulisi tarkastella keskeisenä opetuksen toteuttamisen välineenä, mutta kokonaisuus vaatii muidenkin asioiden huomioimista. Painotukset muotoutuvat erilaisten opettajien ja tilanteiden mukaan. Kuviossa 1 käydään läpi opetussuunnitteluprosessin malli. Malli helpottaa opettajaa tarkastamaan, onko suunnitelmassaan huomioinut kaikkia osa-alueita ja onko tarpeen huomioida joitakin osa-alueita enemmän. Kaikkien kuvion osasten hallinta on hankalaa ja opettajan on mietittävä, mihin osa-alueeseen pääpaino kohdistuu. Mallia voidaan lukea joko syklisesti, vaihe vaihetta seuraten tai osa-alueita voidaan käsitellä irrallaan toisistaan, muut mallin osat kuitenkin huomioiden. (Murtonen 2017, 162.)

KUVIO 1. Opetuksen suunnittelumalli (Murtonen 2017, 163)

Opetuksen suunnittelumallissa lähdetään liikkeelle asiantuntijuudesta ja osaamistavoitteista (kohta 1) eli opetuksen päämääristä. Päämäärät, esimerkiksi minkälaista osaamista opinnot kehittävät, tulisi olla selvillä sekä opettajalla että opiskelijoilla. Osaamistavoitteet voidaan jakaa kahteen osaamisisällön alle: alakohtainen ja yleinen. Substanssitietämys eli alakohtainen kompetenssi liittyy oppiaineen sisältöön. Substanssitietämys opettajalle muodostuu koulutuksen tai työkokemuksen mukaan. Osaamistavoitteiden rajaamisen ohella on tärkeä pohtia, sekä opettajien että opiskelijoiden kanssa minkälainen asiantuntijuus koulutuksen aikana on kasvamassa. (Murtonen 2017, 163-165.)

Seuraavaksi pyritään tuntemaan opetuksen kohderyhmä (kohta 2), keitä he ovat, mitä he jo tietävät, minkälaisia opiskelutapoja heillä on ja mitä he tavoittelevat. Myös ryhmän koko, kurssin opetusmuoto (pakollinen/ vapaavalintainen) ja mahdolliset kontaktitunnit määrittävät lähtökohtia. Varmimpia tapoja epäonnistua opetuksessa on jättää huomioimatta opiskelijat. Opiskelijoista kiinnostunut opettaja luo opiskelijalle tunteen siitä, että hänestä välitetään. Kokonaisuuteen vaikuttavat myös opiskelijoiden keskeiset suhteet, ovatko he kiinteä toisensa tunteva vuosikurssi vai satunnainen joukko ihmisiä, jotka eivät tunne toisiaan. Aluksi tulisi miettiä onko ryhmäläisiä tarpeen tutustuttaa toisiinsa. (Mur-

tonen 2017, 165-166.) Kurssin alussa toisiin kurssilaisiin tutustuminen luo pohjan ja mahdollisuuden vertaistuelle. Opettajaa heti alussa kurssilaisiin tutustuminen auttaa tarkentamaan kurssin rakennetta tarvittaessa vielä kurssin aikanakin.

Seuraavassa kohdassa (kohta 3) syvennyttään opetus-oppimisympäristöön ja resursseihin. Ensisijainen kysymys opettajan näkökulmasta on selvittää, miten löytää omiin käyttötarkoituksiin sopiva oppimisympäristö sekä resurssit. Resurssi sanana koskettaa aikaa, välineistöä ja opettajaresursseja. Yleinen ongelma onkin, että ei ole riittävästi resursseja laadukkaaseen opetukseen. Onkin tärkeää miettiä vaihtoehtoisia menetelmiä fyysisten opetustilojen korvaajiksi. Digitaalinen ympäristö soveltuu siihen, että ryhmä voi toimia ilman jatkuvaa läsnäoloa. Vaihtoehtoisesti vertaistuutoroinnilla saavutetaan hyviä tuloksia, niin tutoreiden kuin opiskelijoiden näkökulmista. (Murtonen 2017, 167-168.)

Seuraavaksi kuviossa käsitellään opetusmenetelmiä ja -työvälineitä (kohta 4). Päämäärrien saavuttamiseksi opettaja tarvitsee erilaisia työkaluja eli opetusmenetelmiä ja -tekniikoita. Opetusmenetelmän valinta on riippuvainen siitä, miten opettaja näkee oman opetustyönsä. Tavoitteiden määrittely ja se mikä työkalu sopii tavoitteiden saavuttamiseen, on tärkeää määrittellä. Aloittelevalla opettajalla menetelmänä on usein jokin, jonka hän on oppinut omilta opettajiltaan. Yleispätevää menetelmää ei ole, opetusmenetelmien käyttö vaatii aikaa ja työtä. Hyviä kysymyksiä tukemaan opetusmenetelmien valintaa ja tarkastelua ovat esimerkiksi: Miksi käytän tätä menetelmää? Miten se sopii yhteen muiden opetuksessa käytettyjen menetelmien kanssa? Opetusmenetelmiä voidaan luokitella myös sen perusteella ovatko opettaja ja opiskelijat läsnä samassa fyysisessä tilassa. Luennot ovat suosituin ja käytetyin muoto, vaikka se on viime aikoina kohdannut paljon kritiikkiä. Muita perinteisiä tapoja ovat väittely ja paneelikeskustelu. Erilaiset ryhmätyöskentelyn muodot ovat tuoneet aktiivisia opetusmuotoja kuten esimerkiksi oppimiskahvilat, posterikävelyt. Erilaiset kirjoittamistehtävät ovat hyviä keinoja aktivoida opiskelijoita. Itsenäisen opiskelun osuus lisääntyy koko ajan ja pohjautuu opettajan rakentaman materiaalin varaan. Opettajalla onkin tärkeä rooli opetusmenetelmien monipuolistuessa, sillä opettajan vaikutus on suuri siihen mitä ja miten opiskelija oppii. Apukysymyksinä voidaan käyttää esimerkiksi: Sopiiko se opiskelijoille opetettavaan sisältöön/ opintojaksoon/ minulle opettajana? (Murtonen 2017, 168-175.)

Toiseksi viimeisessä kohdassa (kohta 5) mietitään suoritteita ja työmäärää. Opetuksella voidaan ajatella olevan kaksi puolta. Toinen näkökulma on se, millaisen opetuksen opet-

taja pyrkii toteuttamaan ja toinen, miten opiskelija kokee toteutetun opetuksen. Opetussuunnitelmassa tulisi määritellä, mitä kaikkia suoritteita opiskelijalta odotetaan. Nämä tulisi olla selvillä pääpiirteissään ennen opintojakson alkua. Suoritteet voidaan jakaa kahteen: osallistumista edellyttäviin kuten esimerkiksi seminaarit, verkkokeskustelu tai läsnäolo lähiopetuksessa ja tuotokseen kuten tentti, harjoitustyö, oppimispäiväkirja tai ryhmätyöntuotos. Työmäärän arvio määritellään opetussuunnitelmassa. (Murtonen 2017, 174-175)

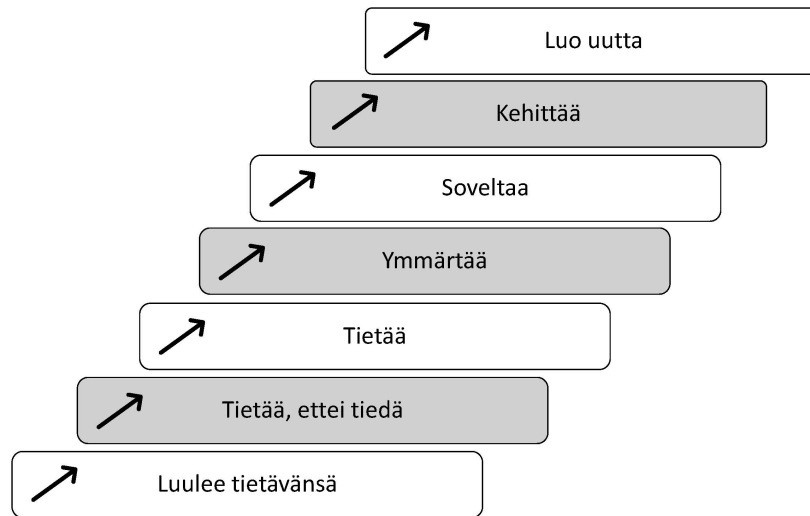
Viimeisessä kohdassa (kohta 6) keskitytään arviointiin. Arviointi on suositeltavaa tehdä näkyväksi, sillä se on yksi voimakkaimmin oppimisprosessiin vaikuttavista tekijöistä. On haastavaa muuttaa oppimistavoitteena olevat asiat mitattavaan muotoon. Arvioinnin tulisi antaa opiskelijalla laajasti tietoa oppimisen kokonaisvaltaisesta prosessista ja hänen omasta edistymisestään. (Murtonen 2017, 175.) Opettajalta saadun arvioinnin avulla opiskelija ymmärtää miten hän kurssille asetetut oppimistavoitteet saavutti. Itsearviointilla opiskelija voi arvioida itselleen asettamia saavutuksia.

3.1 Oppiminen

Pentti Sydänmaanlakka (2012) havainnollistaa oppimisen prosessia oppimisen portaiden avulla. Oppiminen on monitasoinen tapahtuma, lähtökohtana ja ensimmäisenä portaana on oman lähtökohdan sekä tietämättömyyden tunnistaminen. Oppimista ei tapahdu, jos vain luulee tietävänsä. Ensimmäisillä portailla opiskelijan tulee tietää, ettei tiedä ja alkaa ihmetellä, miten asiat ovat. Uuden tiedon hankinta ei yksinään riitä, pitää ymmärtää ja sisäistää tieto. Seuraavilla portailla on ymmärrettävä, saatava ahaa-elämyksiä ja arvioitava sekä tulkittava informaatiota. Informaation pohjalta on rakennettava malleja ja laajempia tiedollisia rakenteita. Jotta asiat voidaan viedä käytäntöön, on ymmärtäminen välttämätöntä. Seuraavalla portaalla tietoa sovelletaan, se muuttuu tietoisuudeksi, joka siirtyy käytäntöön. Oppiminen tulee viedä soveltamisen tasolle. Käytännön oppimistilanteet yhdistävät tietämisen, ymmärtämisen ja soveltamisen. Viimeisellä portaalla kehitämme soveltamia asioita syväprosessoinnin alueella. (Sydänmaanlakka 2012, 34; 2017, 154-155.)

Vuonna 2017 Sydänmaanlakka lisäsi uuden portaan luomaansa oppimisen portaat menetelmään (kuvio 2). Uusi porras on nimeltään ”Luo uutta” ja sijoittuu portaissa ylös viimeiseksi portaaksi. Se on luonnollinen jatkumo kehittämiselle, sillä kehittäessämme van-

hoja sovellettuja asioita, voimme luoda jotakin uutta. Kyky kyseenalaistaa ja luopua vanhoista malleista sekä rakenteista, mahdollistaa uuden luomisen. (Sydänmaanlakka 2017, 154-155.)

KUVIO 2. Oppimisen portaat (Sydänmaanlakka 2017, 154)

Opittavaa sisältöä tai oppialaa koskevat käsitteet ja uskomukset vaikuttavat asian oppimiseen liittyviin prosessointeihin ja motivaatioon. Kun opiskelija pitää aihetta tärkeänä ja mielenkiintoisena, hän todennäköisesti jaksaa opiskella sitä paremmin. Oppilaiden motivaatioon liittyy myös heidän käsityksensä siitä, mitä alan työtehtävien osaamisvaatimukset ovat. Käsitys siitä tarvitaanko jotakin taitoa tai tietoa, määrittelee motivaation. Liiallinen pohjautuminen tieteelliseen teoriaan haittaa polun rakentamista kohti arkipäivän käytäntöjä. (Murtonen 2017, 77.) Ammattikorkeakouluissa, missä opetus on tekemislähtöistä, arkipäivän käytännöt pyritään huomioimaan ja opiskelijat pääsevät yhdistämään teorian käytäntöön esimerkiksi yhteistyöyritysten kanssa erilaisissa projekteissa.

Oppimistyyppjä on olemassa neljä erilaista: reagoiva oppiminen, ennakoiva oppiminen, toimintaoppiminen ja kyseenalaistava oppiminen. Erilaiset oppimistyyppit eivät sulje pois toisiaan, vaan toimivat myös yhdessä. Reagoivassa oppimisessa yksilö tai organisaatio oppii kokemuksen ja sen arvioinnin kautta. Se miten kohtaamme ilmiön, reagoimme siihen ja arvioimme toimintatapaamme ja teemme johtopäätöksiä tulevaisuuden toimista, on ominaista tällä oppimistyyppille. Tämän oppimistyyppin avulla voimme muuttaa ajattelu- ja toimintatapojamme. Ennakoivassa oppimisessa yritämme ennakoida tulevaisuutta ja oppia siitä ja valita parempia toimintatapoja. Lähtökohtana on jokin visio tai skenaario, jota arvioimme. Arviointiin liittyy asian jäsentelyä ja parhaan suunnitelman teko. Tätä

kautta valitsemme parhaimman tavan toimia ja siitä syntyy tietty lopputulos. Lopuksi koko prosessi arvioidaan. (Sydänmaanlakka 2012, 35.)

Toimintaoppimisessa lähdetään liikkeelle käytännön ongelmasta. Ryhmä arvioi ongelmaa, hankkii lisätietoja ja esittää sitten oman ratkaisuehdotuksensa. Ratkaisuehdotus voidaan myös viedä käytäntöön ja toteutukseen. Tässä oppimistyyppissä onkin siten kahdenlaista oppimista: ratkaisuehdotuksen teko ja ehdotuksen toimeenpano. Kyseenalaistava oppiminen asettaa kyseenalaiseksi koko toimintamallin, sen mitä, miksi ja miten tehdään. Arvioinnin seurauksena lopputuloksena saatetaan toteuttaa isojaakin muutoksia toimintaja ajatusmalleissa. Tämänpäiväisessä ympäristössä korostuvat ennakoiva ja kyseenalaistava oppimistyyppi. Jatkuvassa muutoksessa on kyseenalaistettava ja muokattava toimintatapoja jatkuvasti. (Sydänmaanlakka 2012, 35.)

Oppiminen voidaan määritellä visuaaliseen, auditiiviseen ja kinesteettiseen oppimiseen. Visuaalinen oppiminen perustuu näköhavaintoon, siinä esimerkiksi kuvat ja selkeä värien käyttö auttavat. Tärkeää on myös lukea itse, ei vain kuunnella. Auditiivinen oppiminen perustuu kuulohavaintoon, siinä rytmi, musiikki ja sanalliset ohjeet auttavat. Keskittymisen kuuntelemiseen on tärkeää. Kinesteettinen oppiminen perustuu liikkeeseen ja tekemiseen, siinä tärkeää on miellyttävä opiskeluympäristö, havaintoesitykset, käsillä tekeminen, konkretia ja kokeileminen. Liiallinen paikallaan istuminen voi olla hankalaa. (Kouluasiaa.fi 2018.)

Elinikäinen oppiminen kattaa ihmisen koko elämänkaaren ja ulottuu monelle elämänalueelle. Elinikäinen oppiminen kattaa sekä muodollisen (formaalin) koulutusjärjestelmän että ulkopuolelle jäävän ja riippumattoman oppimisen. Korkeakoulujen tehtävänä on edistää elinikäistä oppimista. Korkeakouluille ei kuitenkaan täydennyskoulutus, aikuis-koulutus eikä siten elinikäinen oppiminen ole prioriteetti vaan tutkimukseen johtava koulutuksen järjestäminen. Osa syynä voidaan pitää ammattikorkeakoulujen rahoitusmallia näissä ei formaaleissa opinnoissa, joka on vain viiden prosentin suuruinen kokonaisuudesta. Tähän esitetään Elinikäisen oppimisen kehittämistarpeita selvittävässä työryhmän raportissa muutosta, jossa elinikäisen oppimisen näkyvyyttä ja painoarvoa vahvistetaan ja huomioidaan paremmin taloudellisessa ohjauksessa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018, 11, 28.)

3.2 Verkossa tapahtuva opetus

Verkko-opetus nähdään uuden ja vanhan opetuksen sekoituksena ja siitä on tullut, joka-päiväistä kaikille kouluasteille esiopetuksesta yliopistoihin. Oivallus sen käyttöön pitää sisällään ajatuksen, miten voisin käyttää verkkoa opetuksessani? (Karevaara 2009, 14-15.) Suoraan verkko-opetukseen soveltuvaa erillistä pedagogiaa ei ole olemassa, vaan kyse on yleisten pedagogisten ratkaisujen soveltuvuudesta verkko-oppimisympäristöön (Nurmela & Suominen 2007, 17). Verkko-opetus antaa ihmisille tasa-arvoisen aseman osallistua opetukseen, aikaan ja paikkaan sitomatta. Se ei myöskään syrji erilaisia asuinpaikkoja tai urakehityksiä (Karevaara 2009, 14-15).

3.2.1 Verkko-oppimisympäristö

Moodle on yksi maailmassa eniten käytetyistä verkko-oppimisympäristöistä. Vuonna 2009 sitä käytettiin 200 maassa ja yli 70 kielellä. Moodle on avoimen lähdekoodin ohjelmisto, joka voidaan muokata koulutusorganisaatioille sopivaksi. Sen käyttö on verkko-sovellukseen pohjautuva, se asennetaan verkkopalvelimella ja sitä käytetään verkkopalvelimella. (Karevaara 2009, 14-15.)

Moodlen syntytarina lähti liikkeelle, kun australialainen Martin Dougiamas ihmetteli verkko-oppimisympäristön kankeutta, jota hän ylläpiti. Hänellä oli halu luoda helppokäyttöinen ja sellainen verkko-oppimisympäristö, jossa kurssimateriaali olisi helposti saatavilla ja ylläpidettävissä. Ensimmäinen versio näki päivänvalon 2000 -luvun alkupuolella. (Karevaara 2013, 11.) Dougiamas halusi ohjelmiston, jolla olisi pedagogiset periaatteet ja minkä avulla Internetin mahdollisuudet saataisiin helpommin käyttöön (Karevaara 2009, 15).

Massiiviset avoimet verkkokurssit eli Massive Open Online Courses (MOOC) lähtivät nopeaan kasvuun vuonna 2012 ja tarjonnasta vastasivat lähinnä suuret amerikkalaisyliopistot. Laajakaistaverkot ja soveltuva esitysteknologia oli kehittynyt vaaditulle tasolle. MOOC on keino alentaa opetuskustannuksia, sillä samaa opetusta voidaan käyttää 30-30 000 hengelle. MOOC luento on useimmiten yksisuuntainen videoitu luento, joka jaetaan jälkikäteen verkossa. Opettajalta vaaditaan substanssin lisäksi hyviä esiintymistaitoja. (Martikainen & Raivio 2013.) Suomen korkeakouluissa on varovasti alettu kehittelemään MOOCeja. Niiden potentiaalina voidaan nähdä myös kansainvälisyys (Sintonen 2016, 7).

3.2.2 Verkko-opettaja

Opettaja, ohjaaja vai tutor? Verkko-opetuksessa korostetaan sitä piirrettä mitä kulloinkin halutaan tuoda esiin, parhaimmillaan opettaja on opiskelijan tarpeen mukaan ohjaaja, konsultti tai asiantuntija. Autoritäärisestä opettajuudesta ohjaututaan pois tasa-arvoisuutta ja vastavuoroisuutta korostamalla. Ohjaus korostaa opiskelijaa oppimisprosessin subjektina ja tekee hänestä aktiivisen toimijan. Opettajan asiantuntijuutta tarvitaan ongelmanratkaisutilanteissa ja dialogissa mikä auttaa opiskelijaa saamaan sisällönalaan liittyvää hiljaista tietoa ja rakentamaan sillan kirjatiedon ja kokemustiedon välille. Opettajalta vaaditaan kykyä tuoda tuoreita näkökulmia opiskeltavaan aiheeseen. (Nurmela & Suominen 2007, 6-7.)

Verkossa tapahtuva opetus korostaa kurssin opettajan roolia, sillä aihealueen rajaus, lähdemateriaalin valinta ja valmistelu sekä opiskeluprosessin tarkempi suunnittelu ja ohjaus ovat erityisen tärkeitä (Karevaara 2009, 14-15). Tärkeimpiä verkkokurssin ominaisuuksia ovat toiminta ja vuorovaikutus. Opettajan mahdollisuudet luoda vuorovaikutusta verkko-oppimisympäristössä ovat: kysyminen, palautteen antaminen, neuvominen ja tukeminen. (Nurmela & Suominen 2007, 39-40, 44.)

Toiminnanohjaus vie paljon aikaa kurssin aikana ja sen jälkeen. Mahdollinen ohjaus kannattaa suunnitella ja laskea aina kokonaisresurssista (Koli 2008, 83). Seuraavassa taulukossa (taulukko 1) on esitelty esimerkein ohjausresurssien suunnittelua. Taulukossa vertaillaan miten ohjausresurssit voisi jakaa yksilöohjaukseen ja yhteisohjaukseen. Oletuksena ryhmän koko on 1-25 opiskelijaa ja aikaa yhdelle opiskelijalle on 1-2 tuntia, huomioiden opintojaksojen pituuden 4-8 viikkoon. Taulukosta nähdään hyvin erilaisten muutujien vaikutukset. Yksilöohjauksien hyöty verrattuna yhteisohjaukseen tulee selkeästi esille.

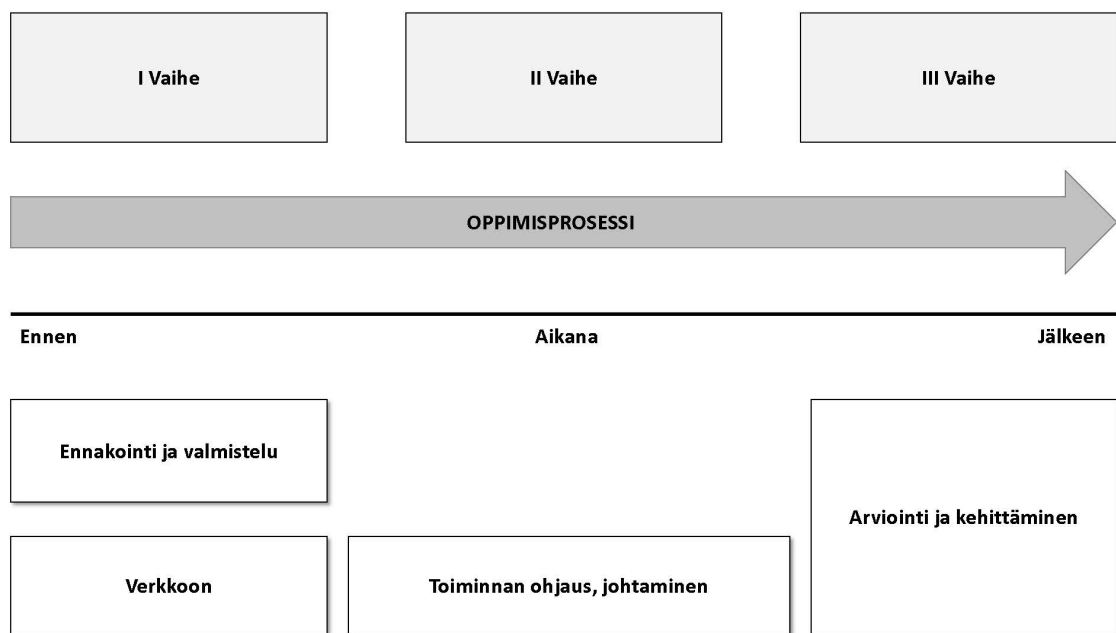
TAULUKKO 1. Ohjausresurssi esimerkit, mukaelma (Koli 2008, 85-86)

Opiskelijat	Ohjausresurssi (hlö)	Opintojakson pituus (vko)	Yhteensä (h)	Yksilöohjaus (hlö/ vko)	Yhteisohjaus
25	2h	8	50	alle 15min	6h /vko
25	1h	8	25	n.7min	3h /vko
1	2h	4	2	30min	-

3.2.3 Verkkokurssin suunnittelu

Verkko-opetuksen alussa suunnitellaan mitkä sisällöt sopivat verkkoon ja miten kohde-ryhmä hyötyy niistä. Suoraan verkkoon viemällä valmiita opetusmonisteita, luentomuis-tiinpanoja ja Powerpoint esityksiä ei saada toimivaa kokonaisuutta. Työelämässä hyviksi todetut sisällöt ovat orientoivia, nopeasti muuttuvia ja vuorovaikutteisia. (Nurmela & Suominen 2007, 13.)

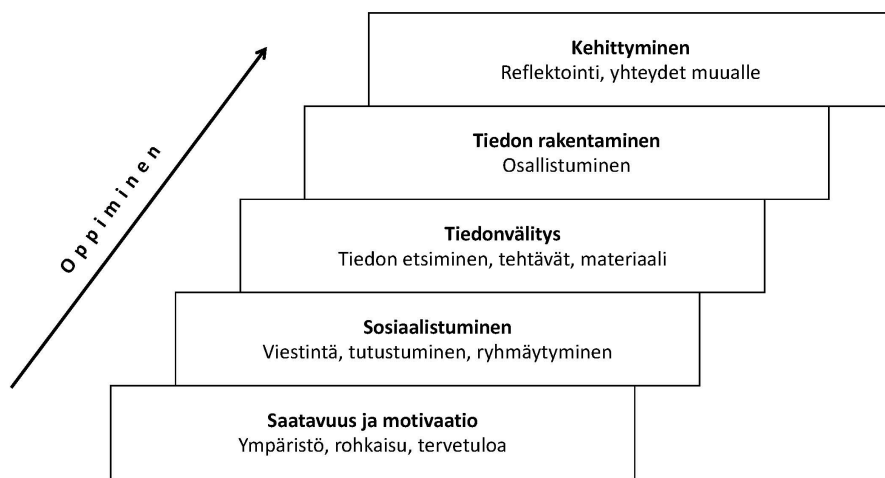
Verkko-ohjauksessa työn toteuttamisen eri vaiheet ovat ennakointi, valmistelu, toiminnan ohjaus ja arviointi/ kehittäminen. Alla olevassa kuvassa (kuvio 3) hahmotetaan verkko-oppimisprosessin toteutumisaikajankoa. Ensimmäisessä vaiheessa oppimisprosessia ja sen ohjausta valmistellaan ja ennakoidaan. Toisessa vaiheessa johdetaan ja ohjataan toi-mintaa. Kolmannessa vaiheessa toteutusta arvioidaan ja kehitetään. (Koli 2008, 22-23.)

KUVIO 3. Verkko-ohjauksen eri vaiheet. (Koli 2008, 23)

TAMKin Flowworks -yksikkö on luonut PDSA -laatukehikon tukemaan opettajia sekä ope-tuksen kehittäjiä verkko-opintojen suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehi-tyksessä. Kehitysmalli rakentuu neljään eri vaiheeseen: Suunnittele (Plan), Toteuta (Do), Tutki (Study) ja Kehitä (Act). Suunnittele (Plan) -vaiheessa luodaan verkko-opetuksen pohja kehittämiselle. Toteuta (Do) -vaiheessa keskittyminen on toteutuksen aikaisessa laadun kehittämisessä. Tutki (Study) -vaiheessa tutkitaan toteutusta ja mietitään mitä opittiin. Kehitä (Act) -vaiheessa katsotaan tulevaisuuteen ja jatkokehityksen mahdolli-suuksiin. (Sintonen, 2016, 8, 112.)

Professori Gilly Salmon on kehittänyt viisivaiheisen verkko-opetuksen mallin (kuvio 4). Ensimmäinen porrass on saatavuus ja motivaatio, siinä keskitytään motivoitumiseen ja luodaan opiskelijalle helppo pääsy verkko-oppimisympäristöön. Toinen porrass on sosiaalistuminen, kohdassa ryhmäytyminen tapahtuu erilaisten työkalujen ja viestinnän avulla. Kolmannella portaalla opiskelijat etsivät tietoa itsenäisemmin ja toimivat vuorovaikutuksessa jakaen tietoa. Neljännellä portaalla opiskelijat ottavat enemmän vastuuta omasta oppimisestaan, jolloin heistä on tullut ryhmän jäseniä ja he rakentavat tietoa. Viides porrass sisältää reflektointia ja opiskelija on valmis siirtämään kehittymisen ja opin omaan työhönsä. (5 Stage Model, 2016.) Malli toimii hyvin verkkokursseilla, joissa työskentely tapahtuu ryhmissä.

KUVIO 4. Viisivaiheinen malli, mukaelma (5 Stage Model 2006)

3.3 Työelämävalmiudet

Yleiset työelämävalmiudet ovat jaettavissa neljään kategoriaan: oman toiminnan hallinta, kommunikaatiotaito, ihmisten ja tehtävien johtaminen sekä innovatiivisuus ja muutosten johtaminen (Ruohotie & Honka 2003, 62). Vakuutusyhtiö Ilmarisen Future Score -tutkimus nostaa vahvat vuorovaikutustaidot, kyvyn luoda uutta ja tahdon aikaansaada tuloksia yhteistyössä, tärkeiksi työelämätaidoiksi. Top 10 listalle pääsevät myös itsetuntemus, tunneälykyys ja empatia, oman osaamisen tunnistaminen ja kehittäminen, verkostoituminen, muutosjoustavuus, toimiminen erilaisissa ympäristöissä ja kulttuureissa, itseohjautuvuus sekä kriittinen ajattelu. (Atsar 2017.) Monet työelämävalmiuksista opitaan työuran aikana, mutta niitä voi harjaannuttaa myös ennen työelämään astumista.

Nykypäivän opetussuunnitelmat eivät suoraan valmistele opiskelijaa elämään ja työskentelemään tietoyhteiskunnassa. Haasteena on se, että aloittavilla työntekijöillä ei ole työelämän käytännön taitoja. Opetussuunnitelmat painottuvat lukemiseen, kirjoittamiseen, matematiikkaan ja tieteeseen. Tulevaisuuden taitoihin, kuten tiimityöhön ja digitaaliseen lukutaitoon tulisi panostaa tulevaisuuden opetussuunnitelmissa. Tulevaisuuden taitojen käsitteen pohjana on termi 21st century skills. ATC21S (2012) projekti määritteli tulevaisuuden taidot neljään pääryhmään, joissa on listattuna kymmenen taitoa. Alla olevassa kuvassa (kuvio 5) on nähtävissä ryhmien jako: ajattelutapoihin, työskentelytapoihin, työvälineiden hallintaan ja toimintaan kansalaisena. (ATC 2009-2012.)

<p>Ajattelutavat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luovuus ja innovointi • Kriittinen ajattelu, ongelmanratkaisukyky, päätöksenteko taito • Oppimisen taito 	<p>Työvälineiden hallinta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiedon lukutaito • Tieto- ja viestintäteknologia
<p>Työskentelytavat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viestintä • Tiimityötaidot 	<p>Toimiminen kansalaisena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kansalaisuus (kotimaa, globaali) • Elämä ja ura • Henkilökohtainen ja sosiaalinen vastuu (kulttuuritietoisuus)

KUVIO 5. Tulevaisuuden taidot, mukaelma. (ATC 2009-2012)

Korkeakouluissa tulisi rakentaa tilanteita, missä opiskelijat pääsevät opiskelemaan verkostoitumista opiskelukavereiden sekä ulkopuolisten tahojen kanssa. Ongelmallista on, että jos kiinnostus urasuunnittelua kohtaan herää liian myöhään esimerkiksi vasta työelämässä. Opintojen aikana olisi hyvä käydä läpi tekijät, jotka voivat vaikuttaa itsenäiseen toimintaan, vastuunottamiseen omasta elämästä ja tehdä tulevaisuutta koskevia päätöksiä. Vahva toimijuus tarkoittaa oman osaamisen tunnistamista sekä kykyä uskaltaa tarttua mahdollisuuksiin. (Kasurinen & Heiskanen 2017, 33-34.)

3.3.1 Muuttuva työelämä

Työelämä on murroksessa. Kokoaikaisuuteen perustuva työsuhde, joka pitää sisällään selkeän työnjaon ja toimenkuvan sekä koko elämänkaareen kestävä työuran on väistymässä. Tarjolle on tulossa epätyypilliset työt kuten pätkä-, etä-, osapäivä- ja osa-aikatyö sekä itsensä työllistäminen ja monet muut mallit. (Pekka-Jortikka 2016, 19, 35.) Tulevaisuudessa rajan veto työnantajan ja työntekijän välillä hämärtyy ja jopa katoaa kokonaan. Toimeentulon ansaintamallit koostuvat uusista virroista. Organisaatiot eivät ole pysyviä ja digitalisaatio mahdollistaa työn ja sen tarpeen kohtaamiselle alustan. Tulevaisuudessa

osaaminen, koulutus ja uusien asioiden oppiminen ovat kriittisiä keinoja murroksesta selviämiseen. Koulutus muuttuu jatkuvammaksi uudelleen koulutautumiseksi kertainvestoinnin sijaan. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018, 15.)

Ihminen kuitenkin haluaa kuulua johonkin yhteisöön, myös yhteiskunnan paineesta. Työyhteisösidonnaisuus määräytyy isoksi osaksi arjessa, sillä vietämme päivästä merkittävän osan työpaikalla. Työpaikan imago ja status muovaavat perheen imagoa ja statusta. Työtä on perinteisesti pidetty sosiaalistumisen areenana ja on osoitettu, että työn sisältö ja työpaikan ihmissuhteet ovat palkkaa tärkeimpiä. (Pekka-Jortikka 2016, 14-15, 39.) Ihmisten keskinäinen vuorovaikutus syntyy perhe-, koulu- ja työyhteisöissä. Ihmisen kokemukset erilaisista lähiyhteisöistä pitää sisällään ihmiselle tärkeät arvot, asenteet ja käyttäytymisen normit. Ihmisen liittymisen tarve on tulevaisuuden kehittyvissä yhteisöissä tärkeimpiä perustarpeita niin yksilöllisellä kuin yhteisöllisellä tasolla. (Pekka-Jortikka 2016, 14.)

3.3.2 Tulevaisuuden työtehtävät

Palvelualojen työnantajaliiton raportissa vuonna 2015 tutkittiin yhtenä osa-alueena digitalisaation vaikutusta palvelualoihin. Tutkimuksessa todettiin, että 36% yksityisten palvelualojen työtehtävistä muuttuisi tai katoaisi lähivuosikymmeninä. Informaatio- ja viestintäpalveluiden, hallinto- ja tukipalveluiden sekä yritys- ja asiantuntijapalveluiden toimialoille vaikutus kohdentuu vahvasti. Vaikutus ulottuu myös palveluyritysten liiketoimintamalleihin, tarjoamiin ja asiakastarpeiden sekä asiakaskokemusten syntymiseen. (PALTA ry, 2016.)

Lähitulevaisuudessa loppuvuoden 2018 aikana liike-elämän palvelut jatkavat kasvua, erityisesti ohjelmistoala ja työvoiman vuokraus. Taloushallinto kasvaa tasaisesti ja tulevaisuudessa nähdään mittavia muutoksia, kun digitalisaatio muuttaa alan toimintatapoja- ja kulttuuria. Monien alojen keskeinen kehittämisen kohde on kasvavan datamäärän hallinta ja tulkitseminen. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2018.)

Tulevaisuuden työpaikkoja muokkaavat radikaalit, uudet teknologiat. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan Radikaalit teknologiat -hankkeen (2018) selvityksessä luetellaan 200 uutta tulevaisuuden ammattia. Alustatalous synnyttää uusia työpaikkoja vaihdantatalouden, uusia ammattinimikkeitä ovat esimerkiksi tavaran identiteettitarkastaja, identiteetti-manageri, peukutusmanageri, ammattikehuja sekä itsepalvelukioskipäällikkö. Merkityk-

sellisen työn ja mielekkään elämän kaipuu nostaa esiin uusia ammatteja kuten merkityksellisyysmuotoilija, elämänhallintaopas ja heimopäällikkö. Etäläsnäolon mahdollisuudet lisääntyvät ja etävaikuttaminen luo nousevia ammatteja kuten etiäistyön kouluttaja sekä IoT -riskianalyytikko. (Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta 2018, 31.) Monia tällä hetkellä tavanomaisena pidettyjä ammatteja ei ollut vielä 5-10 vuotta sitten ja kehitys sekä muutos on jatkuvaa.

3.4 Urasuunnittelu

Urasuunnittelun tarkoituksena on itsetuntemuksen lisääminen ja siihen pohjautuva ideointi sekä omien tulevaisuuden päämäärien asettaminen ja niiden toteuttaminen. Nykyaikaisen urasuunnittelu lähtökohtana voidaan pitää yksilön arvoja, tarpeita, toimintahistoriaa ja kiinnostuksen kohteita. Urasuunnittelu nähdään kokonaisvaltaisena suunnitteluna, mikä sisältää työn ja vapaa-ajan tavoitteiden asettamista sekä eri elämäntilanteiden huomioimista. Siihen liittyy myös tietous työmarkkinoista, niiden trendien lasku- ja noususuunnista. Tiettyjä reunaehtoja kuten oma terveydentilanne ja perhetilanne on otettava huomioon. Urasuunnittelun voidaan nähdä kestävän koko elämänkaaren ajan. (Lampikoski 2010, 8.)

Suunnitelmallinen urasuunnitelma yhdistettynä spontaanisuuteen on sopiva yhdistelmä, missä on uskallusta ja kykyä luoda tilaisuuksia, tarttua niihin ja ottaa harkittuja riskejä. On hyvä muodostaa jonkinlainen käsitys omasta uravisiostaan eli pitkänäikävälillä suunnitelmasta, joka kuvaa omaa ihannetyötä tai alaa. Tavoitteiden toteuttamiseen on olemassa työkaluja kuten toimintasuunnitelma, joka voi olla kirjoitettu, visuaalinen tai muutoin pohdittu. (Lampikoski 2010, 8.)

Korkeakoulusta valmistuvat opiskelijat ovat asiantuntijoita, joiden haasteena on tutkintojen laaja-alaisuus. Opiskelijoiden haasteina ovat opiskeluiden aikana ja niiden jälkeen löytää omat kiinnostuksen kohteet ja vahvuudet, joita peilata työelämän tarpeisiin. (Lehti & Koski 2014, 99.) Tradenomit ovat poikkeava ryhmä opiskelijoita, sillä tradenomitutkinto ei suoraan valmista opiskelijaa tiettyyn ammattiin kuten esimerkiksi sairaanhoitajan AMK-tutkinto. Tradenomeilla on monipuoliset mahdollisuudet työskennellä monilla aloilla useissa erilaisissa tehtävissä. (Lampikoski 2010, 5.) Opiskelun aikana syventävät opinnot, harjoittelu ja opinnäytetyö voivat helpottaa profiloitumista tietynlaisiin työtehtäviin. Valmistuneen oman osaamisen käsitys jäsentyy vielä työelämässä. Päätöksien tueksi voidaan käyttää ajantasaista ja monipuolista tietoa työelämästä alumninyhteistyön

avulla. (Killström & Rautiainen 2017, 88-89.) Tradenomi opintojen ehdoton hienous on monipuolisuus ja vaihtoehtojen laajuus, samalla se on niiden kirous.

Ammattikorkeakouluopiskelijoille tehtiin tutkimus AMKista uralle! -hankkeessa, 2016, jossa selvitettiin työllistymiseen liittyviä tiedontarpeita. Suurin osa vastaajista koki työllistymisen ja uraohjauksen riittämättömäksi ammattikorkeakouluissa. Tarkentavissa kysymyksissä, siitä millaista ohjausta he olisivat tarvinneet, korostui ohjauksen käytännöllisyys, realistisuus sekä yksilöllisyys. Yksilöllisen ohjauksen tarve kasvaa opintojen aikana verrattuna hakuvaiheeseen. (Penttilä & Nurmikari 2017, 37, 38, 46, 47.) Työllistymisen ja uraohjauksen riittämättömyys on yhteinen ongelma. Tuomalla esiin työkaluja, kuten tämän opinnäytetyön aihe, voimme auttaa omaa kouluamme ja mahdollisesti myös muita kouluja.

Uraohjaus on jokaisen ammattikorkeakouluopettajan työn osa-alue. Uraohjausta ei tulisi ajatella erillisenä osuutena, vaan keskeisenä jatkuvana mukana olevana elementtinä, joka tukee opiskelijan ammatillista kasvun prosessia. Keskeisiä toimija prosessissa on oman osaamisen arviointi. (Kunnari & Niinistö-Sivuranta 2013, 15.) Uraohjaukseen keskittyviä opintojaksoja tulisi käyttää tukemaan jatkuvaa uraohjausta muiden opintojaksojen sisällä.

3.4.1 Työllistyminen ja rekrytointi

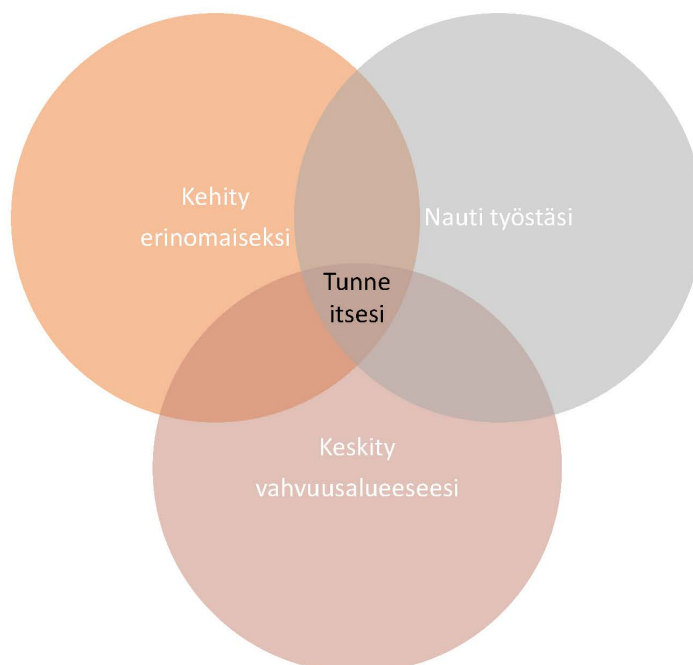
Duunitori Oy:n rekrytoinnin vuosiselvityksessä vuonna 2018 selvitettiin rekrytoinnin nykytilaa ja trendejä. Tutkimus toteutettiin nyt kuudennen kerran, ensimmäinen tutkimus julkaistiin vuonna 2013. Tämän vuoden tutkimus suoritettiin kesällä 2018 ja siihen osallistui 219 rekrytoinnin ammattilaista. Tutkimuksessa ennustettiin rekrytointimäärien kasvavan tulevaisuudessa. Rekrytointivaikeuksista nousevat esiin esimerkiksi vastavalmistuneiden ja nuorten rekrytoinnin, pätevien hakijoiden löytyminen ja erityisasiantuntijoiden rekrytoinnin vaikeutuminen vuoteen 2017 verrattuna. Sosiaalisen median merkitys korostuu rekrytoinneissa tasaisesti. (Duunitori Oy, 2018.)

Yrityksen näkökulmasta rekrytoinnin pitäisi olla yhtiön arvomaailmaan ja tavoitteisiin sopivan osaamisen, tahtotilan sekä kehittymiskyvyn löytämisen ja vaalimisen kokonaisuus. Ei pelkästään ihmisen palkkaamista ja työsopimuksen tekemistä. (Kaijala 2016, 16.) Yhteiset arvot, oikeanlaiset tavoitteet ja tahtotila, hyödyttävät molempia osapuolia.

Avoimien työpaikkojen lisäksi piilotyöpaikat tai tarvetyöpaikat ovat mahdollisuus työlistyä. Minna Rantama peräänkuuluttaa termistön päivityksen perään, enää ei tulisi puhua avoimista työpaikoista vaan ilmoitustyöpaikoista ja piilotyöpaikkojen tulisi olla tarvetyöpaikka. Rantama määrittelee ilmoitustyöpaikan olevan avoinna julkisesti ja tarvetyöpaikan olevan itämässä oleva ajatus. Tarvetyöpaikka vaatii työnhakijalta ensimmäisen askeleen ottamista ja kontaktin ottamista kiinnostaviin organisaatioihin. (Rantama, M. 2017.) Tarvetyöpaikka voi löytyä myös, kun työnhakija huomaa esimerkiksi jonkin tarpeen yrityksen toiminnassa ja tarjoutuu tekemään ko. asian tai kun työnhaun yhteydessä rekrytoija näkee hakijan potentiaalin johonkin muuhun yrityksessä tarvittavaan osaamiseen.

3.5 Omat vahvuudet ja motivaatio

Uran rakentaminen omien vahvuuksien ja mieltymysten mukaisesti auttaa luomaan tyytyväisyyttä valintoihin pitkään ja tuottaa merkityksellisyyttä ja lisäarvoa itselle ja muille. Omannäköisen uran kulkeminen kirkastuu, kun tiedät millainen olet parhaimmillasi ja määrittelet minkälainen ympäristö on juuri sinulle sopiva yhdistelmä omia vahvuuksiasi, kokemusta ja innostusta. (Carlsson & Järvinen 2012, 12.) Alla oleva kuva (kuvio 6) avaa ja kiteyttää mielekkään työn edellytyksiä.

KUVIO 6. Mielekkään työn edellytykset (Carlsson & Järvinen 2012, 12)

Sisäisen valmentajan eli itsesi kanssa voit valmentaa ja motivoida itseäsi, kun ulkoista valmentajaa ei ole. Hyvä valmentaja ei aloita kysymällä ”Mikä sinussa on vikana?” vaan

kysymällä ”Missä sinä olet hyvä?”. Jokainen on hyvä jossakin, vaikka monesti ihmiset sanovat etteivät ole hyviä oikein missään. Tärkeintä on, että vahvuuksista ja taidoista laaditaan lista. Kun olet löytänyt yhden taidon, kysy ”Missä muussa sinä olet hyvä?”. Lista auttaa tunnistamaan asioita, missä haluat olla parempi. Vahvuuksien listauksen jälkeen kysy ”Missä haluat petrata?”. Omien tavoitteiden löytämisen avuksi kysy ”Mitä haluaisin oppia, mikä tavoitteeni on?”. (Furman & Pinjola & Rubanovitsch 2014, 149-150.) Moniosaajuutta voidaan ajatella vaihtoehtona tilapäisyydelle ja osa-aikaisuudelle. Moniosaajuus pitää sisällään sen kaiken mitä osaat jo nyt, voit vahvistaa ja monipuolistaa sitä opiskelemalla lisää. (Pekka-Jortikka 2016, 19.)

Tavoitteiden esille tuominen eli julkistaminen auttaa niiden saavuttamisessa. Ihmisen on helpompi pitää kiinni tavoitteistaan, joista hän on kertonut muille. Tavoitteista, joista ei kerrota ääneen on helppo luisua pois heikolla hetkellä. Tavoitteiden saavuttamiseen on myös helpommin saatavilla apua ja kannustusta, kun ne ovat myös muiden tiedossa. (Furman & Pinjola & Rubanovitsch 2014, 170.) Ihminen ei elä pelkästään työelämää varten, joten elämän eri tavoitteet tulisi yhdistää tai ainakin pystyä tasapainottamaan. Ihminen arvioi tulevaisuutensa toivetoivoja ja ei-toivottuja tiloja ihmissuhteiden, terveyteen liittyvien asioiden ja tulevaisuuden näkymien kautta. Tavoitteille ominaista on motivoivuus, olivat ne sitten yksin tai yhdessä asetettuja. (Pekka-Jortikka 2016, 41.)

Ben Furmanin ja Tapani Aholan kirjassa Reteaming -valmennus, vahva motivaatio koostuu siitä, että asetettu tavoite tunnetaan omaksi ja ihminen näkee, että tavoitteen saavuttamisella on hyötyä. Hyötyä saavuttamisesta on itselle sekä muille ja ihminen uskoo, että pystyy saavuttamaan tavoitteensa. Prosessin aikana hän kokee edistyvänsä ja onnistuvansa. Hän on varautunut takaiskuihin ja osaa suhtautua niiden tulemiseen. Paremmiin ihmisiin sitoutuu tavoitteisiin, jotka on itse asettanut tai joiden asettamiseen hän on osallistunut. (Aholo & Furman 2018, 88; Furman & Pinjola & Rubanovitsch 2014, 159-160.)

Kristiina Harjun Aarrekartta -työtapa on tapa vaikuttaa mieleen. Toimintamalliltaan se on aivan tavanomainen, elämme päivittäin sen mukaisesti. Ajattelemme mitä pitäisi tehdä ja sitten teemme sen ilman ajatusta siitä miksi näin tapahtui. Arjen asioissa tänään ajateltu asia muuttuu huomisen todeksi käytännössä. Onko sama ajatusmalli siis mahdollinen myös epätavallisten asioiden hoitoon? Aarrekartta-työtavassa tuomme tietoisesti mieleemme tärkeän asian. Alamme nähdä, kuulla, aistia sellaisia asioita mitkä ovat tämän asian kannalta tärkeitä ja mitkä auttavat asiaa toteutumaan. Havainto-, ymmärrys- ja valintakoneisto lähtee käyntiin. (Harju 1999, 14-15.)

4 HENKILÖKUNNAN HAASTATTELU

Henkilökunnan haastatteluiden tavoitteena oli saada vahvistusta kurssin oikeanlaiseen kohdentamiseen, niin sisällön kuin tekniikan puolelta. Haastattelussa käytettiin kvalitatiivisen tutkimuksen eli laadullisen tutkimuksen keinoja. Kanasen mukaan kvalitatiivisessa tutkimuksessa käytetään paljon haastatteluja ja havainnointeja ja tarkoituksena on ymmärtää ilmiöitä. (Kananen 2015, 70.) Haastattelu eroaa keskustelusta siinä, että sen tarkoitus on informaation kerääminen ja se on ennalta suunniteltua, päämäärähakuista toimintaa. Keskustelulla voidaan hakea pelkkää yhdessäolofunktiota, kun taas haastatellut tapahtuu haastattelijan ehdoilla ja haastattelijan tuleekin miettiä ennakkoon, mitä hän haluaa saavuttaa. (Hirsjärvi & Hurme 2011, 42.)

Menetelmäksi valittiin asiantuntijahaastattelu käyttäen apuna teemahaastattelun keinoja. Teemahaastattelussa keskustelu etenee tiettyjen keskeisten teemojen varassa, ei niinkään yksittäisten kysymysten (Hirsjärvi & Hurme 2011, 48). Tutkivassa asiantuntijahaastattelussa teemoina olivat TAMKin liiketalouden monimuotototeutuksen opiskelijoiden haasteet työllistymisessä, puutteet kurssitarjonnassa, muuttuva työelämä sekä verkkokurssin suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät ratkaisut.

Haastateltavat henkilöt toimivat samassa organisaatiossa, mutta eri osastoilla. He kuitenkin linkittyvät omalla osaamisella tai työpanoksella työelämäpalveluihin, urakehitykseen tai verkkokurssien suunnitteluun. Haastateltavat toimivat kaikki Pirkanmaan alueella, joten haastatteluissa saatiin hyvä kuva TAMKin läheisyyteen sijoittuvan työssäkäyntialueen tämän hetkisestä tilanteesta.

Haastattelut pidettiin vuoden 2018 marraskuun alussa. Haastattelut suoritettiin kasvokkain, äänittäen sanelimella ja tehden apumuistiinpanoja haastattelurunkoihin. Haastattelut kestivät keskimäärin yhden tunnin. Pääpiirteet aihealueista lähetettiin ennakkoon sähköpostilla haastatteluun osallistuville henkilöille heidän niin halutessaan. Haastattelusta ei aiheutunut kuluja ja kaikki osallistuivat vapaaehtoisesti. Haastatteluun osallistumisen esteet oli selvitetty esimiehiltä ennen haastatteluja ja kaikki haastateltavat saivat hyväksynnän osallistua haastatteluun ilman rajoitteita.

Aineiston litteroinnille ei koettu olevan tarvetta, koska haastateltavia oli vain muutamia. Litteroinnilla tarkoitetaan aineiston sanasanaista puhtaaksi kirjoitusta (Hirsjärvi & Hurme

2011, 138). Aineiston käsittelytavaksi valittiin päätelmien ja teemojen tekeminen suoraan tallennetusta aineistosta.

4.1 Haastattelurunko

Haastattelun runko ja kysymykset perustuvat teoriaosuuteen sekä edellä tutkittuun lähtötilanteeseen. Haastattelussa rajattiin kysymykset ja aihealueet teemoittain. Kaikilla haastatteluun osallistuneilla oli omaan erityisosaamiseen keskittyvä osa, mikä toi opinnäyte-työhön erilaista näkökulmaa. Teemoina olivat TAMKin verkko-oppimisympäristöjen käyttömahdollisuudet, monimuotototeutuksessa opiskeleminen ja työelämään liittyvät ajankohtaiset asiat. Haastattelun tarkoituksena oli löytää ne pääpainopisteet, mitkä haastateltavat nostivat tärkeimmiksi. Erityisesti haluttiin saada parempi ymmärrys opiskeli-joista ja tämän hetkisestä tilanteesta liittyen yllä mainittuihin teemoihin.

4.1.1 Asiantuntijahaastattelu Sanna Sintonen

TAMKin kehittämissyksikön Flowworks:n E-oppimisen erikoissuunnittelija Sanna Sintonen (2018) kertoi omiin työtehtäviinsä kuuluvan oppimisympäristöjen (Tabula) ja henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä erilaiset hanketyöt ja projektit. Hänen yksikkönsä Flowworks vastaa myös järjestelmien edellytyksien ylläpidosta eli esimerkiksi siitä, että TAMKin Tabula toimii.

Sanna Sintonen (2018) kertoi haastattelussa puhtaiden verkkokurssien olevan verrattain harvinaisia TAMKin tarjonnassa. Tärkeimmiksi elementeiksi verkkokurssin toteuttamisessa hän nosti: osaamistavoitteiden määrittelyn, aikataulutuksen, osaamisen todentamisen ja arvioinnin, kuten itsearvioinnin. Hän painotti nykyaikaisen verkkokurssin olevan muutakin kuin digiajan kirjekurssi. Verkkokurssi ei ole hänen mukaan pelkkien digitaalisten monisteiden lukemista, vaan esimerkiksi videot ovat tulevaisuutta. Flowworks:n tiloista löytyvä videostudio, jonka käyttö on henkilökunnalle mahdollista. Hän toi esiin myös sen tärkeän seikan, että verkko-opetuksen suunnittelussa ei tehdä kaikille kaikkea. Myös valmius korjata jo tehtyä on hyvä olla olemassa. Kurssin suunnittelussa tulisi myös huomioida saavutettavuus.

Sintosen (2018) kanssa keskusteltaessa nousi esiin Tabulan mahdollisuudet. Kultainen vinkki tuli siihen, miten suunnitteilla olevan verkkokurssin eri osiot saataisiin selkeästi esille. Tämän keinon löytyminen auttoi kurssin suunnittelussa harppauksen eteenpäin.

Kurssi olikin mahdollista suunnitella erillisiksi osioiksi, kuitenkin siten, että yhteenveto on nähtävillä etusivulla. Sanna Sintonen oli luonteva ja erinomainen valinta haastatteluun koskien verkkokurssin suunnittelua ja toteutusta.

4.1.2 Asiantuntijahaastattelu Tiina Nilsson

TAMKin työelämäpalveluita ja alumniasioita hoitava suunnittelija Tiina Nilsson (2018) kertoi omien työtehtäviensä jakautuvan työelämäpalveluiden työtehtäviin ja alumniasioiden hoitamiseen. Myös hanketyöt kuuluvat hänen työnkuvaan, sillä hän on mukana kahdessa TAMKin hankkeessa: Someta Duuniin ja Tuura -hankkeessa, joita käsiteltiin osiossa 2.1.2. Tiina Nilssonin työnkuvaan kuuluvia toimia esitellään TAMKin lähtötilanteen kartoituksessa osiossa 2.1.1.

Tiina Nilsson (2018) nosti haastattelussa esiin työvoimapalveluiden kasvaneen tarpeen, joka on ilmennyt esimerkiksi vuosittain valmistuneilta kerättävästä AVOP-palautteesta. Erityisesti esiin on noussut huoli opiskelijoiden vähäisestä uraohjauksesta ja siihen liittyvistä toimista niin opiskelijoiden kuin henkilökunnan puolelta.

Opinnäytetyön tapaisen kurssin tarvetta tiedusteltaessa Nilsson (2018) vastaa lyhyesti ”Joo”. Hän perusteli kaikkien kurssien tuovan eväitä matkalle ja yhdenkin uuden oivaluksen tuovan riittävästi hyötyä opiskelijoille. Hänen mukaansa on tärkeää, että valinnanvaraa riittää ja hän näkee myös, että kurssia voitaisiin käyttää osana työelämäpalveluiden toimintaa.

Nilssonin (2018) mielestä painotus kurssilla voisi olla oman itsensä analysoimista. Sen miettimisessä, mitä opiskelija oikeasti tahtoo ja oman tahtotilan määrittelyssä. Tahtotilan määrittely auttaa tavoitteiden saavuttamisessa. Tämän hahmottamisen lisäksi Nilssonin mukaan on hyvä tehdä konkreettisia toimenpiteitä ja suunnitella tulevia askelmia. Relevantin ja konkreettisen työhakemuksen tekeminen oikeaan työpaikkailmoitukseen nousi keskusteluissa hyväksi ja toteutuskelpoiseksi ideaksi kurssitehtävien joukkoon.

Nilsson (2018) listasi nykypäivänä tarvittaviksi työelämävalmiuksiksi joustavuuden, muutoskestävyyden, itsensä johtamisen, priorisointitaidot, toimimisen digitaalisissa ympäristöissä, tiimityöskentelytaidot sekä yleiset työelämätaidot. Ensimmäisenä askeleena on hänen mukaansa tiedostaa oma tilanne ja harjoittaa niitä osa-alueita, jotka vaativat sitä. Työelämänmuutoksista hän mainitsi työsuhteiden muutokset, kuten työn alihankinnan ja

oman työn tuotoksen myymisen. Tulevaisuudessa jokaisella tulee olemaan useampi ura, eikä enää ajatella yhden ja ainoan työpaikan tarjoavan leivän pöytään eläkepäiviin asti.

Puhuttaessa työnhaun muuttumisesta Nilsson (2018) kertoi, että työpaikkoja ei enää katsota sunnuntain sanomalehdestä. Avointen työpaikkojen työllistämisen osuus on tippunut ja piilo/tarvetyöpaikat ovat nykypäivää. Omien taitojen esiin tuominen ja niiden myyminen ovat tärkeitä työkaluja. Itsetutkiskelu ja relevanttien kärkien valinta, joilla tarjota omaa osaamista työmarkkinoille, auttaa kohdentamaan osaamista oikein. Nilsson (2018) sanoi, että kaikilla pitäisi olla hyvä perusrunkoinen CV ja työhakemus, joka räätälöidään kiinnostavien työpaikkojen vaatimusten mukaisesti. Myös hissipuhe takataskussa auttaa yllättävissä tilanteissa, vaikka Citymarketin kalapuikkotiskillä, hän summasi.

Tiina Nilssonin kanssa keskusteltaessa lähtötilanteen kartoitus ja teoria nivoutuivat hyvin yhteen. Tässä haastattelu avasi uusia tasoja, joita voidaan käyttää apuna työkalun suunnittelussa. Haastattelun sisältö myötäili hyvin teoriassa ja lähtötietojen analysoinnissa jo esiin tulleita asioita.

4.1.3 Asiantuntijahaastattelu Paula Lamminen

TAMKin liiketalouden yksikön opinto-ohjaaja Paula Lamminen (2018) kertoi työku- vansa koostuvan sekä koulutusohjelman opinto-ohjaajan että monimuotototeutuksen vas- tuuvalmentajan työtehtävistä. Työnkuvaan kuuluvat työtehtävät myös erilaisissa työryh- missä, projekteissa ja hankkeissa kuten Tuura -hankkeessa, jossa mukana on myös toinen haastateltavista, Tiina Nilsson. Opinto-ohjaajan toimenkuvaan liittyviä tehtäviä ovat opiskelijoiden tiedottaminen, vapaasti valittavien kurssien hyväksilukujen käsitteleminen sekä oppilaiden ohjaus. Oppilaiden ohjausten ruuhkahuiput ajoittuvat syksyn aloitukseen ja valmistumisen yhteyteen jouluna ja keväällä. Lamminen (2018) koki haasteeksi opinto- ohjaajan työssä erilaisten elämäntilanteiden moninaisuuden ja niihin joustavien ratkaisui- den löytämisen.

Haastattelussa keskityttiin siihen, millaisia opiskelijoita liiketalouden monimuotototeu- tuksen opiskelijat ovat ja millaista opiskelu on monimuotototeutuksessa. Paula Lammi- nen (2018) kertoi monimuotototeutuksen opiskelijoiden olevan monimuotoisia. Ikähaa- rukka on laaja, elämäntilanteet vaihtelevia ja kokemusta on kertynyt. Monimuotototeu- tuksen opiskelijoiden moninaiset taustat tekevät tiimityöskentelystä hedelmällisen. Hän kertoi vastuuvallmentajan roolin olevan juuri näistä syistä mielenkiintoista.

Lammisen (2018) näkemys oli, että työllistyminen ei ole suuri ongelma monimuotototeutuksen puolella. Ongelmaksi kuitenkin koetaan alanvaihtaminen ja esimerkiksi harjoittelun järjestäminen opiskeluiden aikana. Hän kuitenkin painotti käsittelevänsä asiaa yhden ryhmän tilanteen näkökulmasta. Hän tarkensi, että harjoittelu- ja työpaikan saaminen ei välttämättä ole ongelma, mutta oman urapolun kohdentaminen on sellainen tarve, mihin uusi kurssi vastaisi hyvin. Hän nosti esiin tarpeita kurssille olevan myös päivätoteutuksen puolen liiketalouden opiskelijoiden keskuudessa.

Lamminen (2018) kertoi, että puhtaasti uraohjaukseen suuntautuneita verkkokursseja ei ole monimuotototeutuksen opiskelijoille suunnattu aiemmin. Tampereen monimuotototeutukseen hieman samoja elementtejä pitävä kurssi tuotiin opetussuunnitelmaan päivityksen yhteydessä. Kurssin painotukset eivät ole keskittyneet urasuunnitteluun ja kurssin ajoitus on poikkeava suunnitellusta kurssista. Aihetta käsitellään aiemmin kohdassa 2.1.3.

Lammisen (2018) mukaan kurssin verkkototeutus opetusmuotona on soveltuva. Kuitenkin siten, että taustalla on opettaja vetämässä kurssia. Hän toivoi, että opiskelijoilla on kurssilla saatavilla ohjausta eli joku, joka ohjaa, opastaa ja auttaa ongelmatilanteissa. Opiskelija tuotokset täytyy lukea, kommentoida ja mahdollisesti arvioida. Hänen mukaan painotukset kurssilla voisivat keskittyä omien vahvuuksien tunnistamiseen ja sanoittamiseen. Muita elementtejä voisivat olla hakemuksen personointi ja kohdistaminen juuri kyseessä olevaan työpaikkaan. Keskusteltaessa tulevasta kurssista, Lamminen (2018) toi esiin ajatuksen siitä, että TAMK:n vastuupalmentajat voisivat olla mukana arvioinnissa. He voisivat tuoda lisää henkilökohtaista ohjausta kurssille, vaikka hallinnointi olisi pääosin kurssia vetävällä opettajalla.

Lopuksi Lamminen (2018) nosti nykyajan työelämätaidoista esille sosiaalisuuden, joka on nykyään läsnä joka alalla. Myös digiosaaminen on tärkeää ja siinä myös itseopiskelu on sallittua. Kaikkea ei tarvitse osata käyttää itse, mutta jonkinlainen kuva työkalujen toiminnoista on hyvä olla. Elinikäinen oppiminen ja laaja-alainen osaaminen (esimerkiksi tradenomin koulutus) ovat keinoja menestyä työelämässä tulevaisuudessa. Lammisen näkemykset, hänen kahdesta roolistaan katsottuna oli tärkeä osa suunniteltaessa uutta kurssia tarkalla rajauksella.

5 RAPORTTI VERKKOKURSSIN SUUNNITTELUSTA

Toimeksiantajan lähtötilanteen kartoitus, teoria ja asiantuntijoiden haastattelu loivat pohjan verkkokurssin suunnittelulle. Haastatteluista kerätyistä tiedoista saatiin kattava kuva, siitä millaisena ihmiset, joiden päivittäiseen työhön tulevan työkalun sisältö liittyy, asiaa kokevat. Haastattelu täytti tarkoituksensa ja toi uusia näkökulmia tarkasteltavaksi työkalua suunniteltaessa.

Toimeksiantona oli suunnitella työkalu, verkkokurssi, joka tukisi opiskelijoiden työelämävalmiuksien ja omien vahvuuksien tunnistamista sekä niiden kehittämistä. Verkkokurssin sisällön pääelementit valittiin teorian, lähtötilanne analyysin sekä haastattelun avulla koostuneista tiedoista. Tärkeimmiksi kohdiksi nousivat omien vahvuuksien tunnistamisen tehtävät, toimintasuunnitelman tekeminen ja toteuttaminen sekä konkreettisten tuotosten tekeminen. Kurssin suunnittelussa lähtökohtana, kurssin opettajan näkökulman lisäksi, oli myös oma alan opiskelijan näkemys siitä millainen kurssi olisi käyttäjävällinen. Erityisesti huomiota haluttiin kiinnittää toiminnallisuuden suunnitteluun ja sitä kautta luoda helppokäyttöinen, selkeä, johdonmukainen ja visuaalisesti etenemistä tukeva kurssi. Huomioituna oli myös tekijän tämänhetkinen toimenkuva TAMK:n työelämäpalveluiden työntekijänä ja sen kokemuksen tuoma näkemys opiskelijoiden haasteista työelämään liittyvissä asioissa.

Kurssin toteutuksen suunnitelma perustui opetuksen suunnittelumalliin, minkä avulla käytiin kurssi kokonaisuutena läpi. Sisältö suunniteltiin oppimisen porrasmallin (osio 3.2) avulla, soveltaen sitä kurssille sopiviksi portaiksi. Lisäksi huomioitiin verkko-ohjauksen eri vaiheet -mallin (kohta 3.3.3) rakennetta kurssin aikataulutuksia suunniteltaessa. Opetuksen näkökulmasta hyödynnettiin elementtejä oppimis- ja menetelmälähtöisestä opettamisesta. Oppimislähtöisiä elementtejä ovat kurssin tarkoitus hankkia ja prosessoida tietoa sekä etsiä ja löytää uutta tietoa oman urapolun vahvistumisen tueksi. Menetelmälähtöisiä elementtejä ovat verkkokurssiympäristö ja sen porrasmainen rajoitettu eteneminen. Erilaisia oppimistyyylejä huomioitiin monipuolisilla lähdemateriaaleilla, tehtävien suunnittelussa, tehtävien palautusmuodon valinnaisuudella sekä mahdollisuutena kehittää kurssia palautteen avulla.

Yksityiskohtaiset selvitykset TAMK:n sisäisestä toteutussuunnitelman laadinnasta, teknisestä kurssin perustamisesta ja opiskelijoiden lisäämisestä kurssille jätettiin pois opin- näytetyöstä aiheen rajaamisen vuoksi. Näihin toimenpiteisiin löytyy kattavat opasteet TAMK:n Intran ohjeista. Kurssin suunnittelussa käytettiin apuna TAMK:n sisäisiä lin- jauksia ja sääntöjä. Valmis verkkokurssi löytyy liitteenä (liite 1).

5.1 Kurssin sisällön suunnittelu

Verkkokurssi suunniteltiin osaksi vapaasti valittavia opintoja. TAMK:ssa vapaasti valit- tavien opintojen tarjontaa tarkastellaan vuosittain. Kurssi voidaan jatkossa myös liittää osaksi opetussuunnitelmaa. Koska kurssi pitää sisällään henkilökohtaisia asioita, pääasi- allinen suoritustapa on yksilötyöskentely, joten kurssi voidaan luokitella itseopiskelupa- ketiksi.

Opetuksen suunnittelumalli (kuviot 1, osiossa 3.1) antaa rungon opetuksen suunnittelulle. Ensimmäisessä vaiheessa mietitään asiantuntijuutta ja määritellään osaamistavoitteet. Asiantuntijuuden määrittely muodostuu aina kurssilla opettavan opettajan mukaisesti. Osaamistavoitteiden määrittely tapahtuu sekä perustiedoissa että portaiden yksittäisissä rakennekuvauksissa. Toisessa vaiheessa rajataan kohderyhmä. Kolmannessa vaiheessa keskitytään opetusoppimisympäristöön ja resursseihin. Neljännessä opetusmenetelmiin ja välineisiin. Viidennessä opetuksen suoritteisiin ja työmäärään. Ja viimeiseksi arvioi- daan jatkokehitys mahdollisuuksia. Opetuksen suunnittelumalliin tarvittavia tietoja käsi- tellään myös kurssin perustiedot osiossa, mihin kerättiin laaja tietopaketti kurssista. Kurs- sin runkoa suunniteltaessa käytiin läpi myös verkko-ohjauksen ajankäytön prosessia. Näi- den kahden yhdistelmästä luotiin kurssin toteutuksen suunnittelun pohja. Teoriaosuus- dessa esitelty Professori Gilly Salmonin menetelmä verkkokurssin suunnittelusta ei toi- minut suoraan kurssille, missä tarkoitus on pääasiallisesti toimia itsenäisesti, sillä Salmo- nin mallissa tukeudutaan vahvasti tiimityöskentelyyn.

Kurssin portaiden sisällä sisältöä voidaan muuttaa tarvittaessa, koska portaiden oppimis- tavoitteet on määritelty ja näiden tavoitteiden sisällä on mahdollista tuoda uusia osia si- sältöihin esimerkiksi tehtäviä tai aineistoja. Tehtäväpankkeina opettajan henkilökohtai- sen repertuaarin lisäksi hyviä lähteitä ovat kirjallisuus, hankkeiden tuottamat työkalut ja uudet ajankohtaiset tutkimustulokset.

5.2 Kurssin perustiedot

Kurssin perustiedot koottiin selkeyttämään kurssin rakennetta. Apuna koonnissa käytettiin Hanne Kolin kirjassa Verkko-ohjauksen käsikirja kokoamaa runkoa (Koli 2008, 97-99). TAMKin opetussuunnitelmaa kuvaava toteutussuunnitelma koostettiin kurssin perustiedoista TAMKin sisäisiä linjauksia ja ohjeita noudattaen TAMKin sisäiseen Peppi -ympäristöön. Toteutussuunnitelma käytetään opiskelijoiden kanssa läpi ensimmäisellä kurssikerralla ja sitä voidaan muokata tarvittaessa. Opintojakson suunnittelussa noudetaan lisäksi TAMKin sisäisiä Tutkintosäännöksiä, niiltä osin kuin ne ovat relevantteja. Kurssin perustiedot perustavat päivämäärien osalta TAMKin tulevan kevätlukukauden 2019 3.periodin aikatauluun.

Kurssin eli opintojakson nimi

Oivalluksia urapolulle! ja lyhemmin OI URA!

Opetuksen kieli

Suomi.

Oppimisprosessi

Verkko-opinnot vaativat opiskelijalta itseohjautuvuutta ja ajankäytön suunnitelmallisuutta. TAMKin yleisiä osaamisia on esimerkiksi työyhteisöosaaminen. Näitä taitoja opitaan opintojaksojen sisällä, mutta näiden taitojen oppimiseen on mahdollista tarjota teemoitettuja yksilöllisiä opintojaksoja.

Laajuus

Kurssista saa 3 opintopistettä, joka vastaa 81 tunnin työpanosta. Opintopisteiden työ määrä pitää sisällään tehtävät, luennot sekä itsenäisen opiskelun.

Opintomuoto

Opintojakso on vapaasti valittava. TAMKissa vapaasti valittavia opintoja sisällytetään tutkinnon suorittamiseen pääsääntöisesti 15 opintopistettä.

Pääsääntöinen tapa opiskella on itseopiskelupaketti. Kurssille suunniteltiin kuitenkin muutamia ryhmäytymisen elementtejä. Ryhmäytymistä haetaan aluksi esittelyn ja tavoitteiden määrittelyssä keskustelupalstalla sekä tiedonjako tehtävässä kurssin lopussa.

Opiskelijamäärä

Kurssi on suunniteltu suoritettavaksi yhdelle monimuotototeutuksen ryhmälle eli noin 25-30 opiskelijalle kerrallaan. Kurssille voidaan ottaa myös muita kiinnostuneita kohderyhmän ulkopuolelta. Painotus suunnitellulla kurssilla tulee olla kuitenkin liiketalouden koulutusohjelmien opiskelijoilla.

Aika, opintojakson aikataulu

Kurssi alkaa 1.1.2019 ja kestää 3.3.2019 asti, päivämäärät ovat 3. periodin mukaiset. Kurssin kokonaispituus on 9 viikkoa.

Ohjaajat, toteuttajat

Kurssille tarvitaan yksi ohjaaja, jonka resurssitarve on arviolta noin 55-60 tuntia. Arvion perustuu teoriaan sekä TAMK:n sisäisiä ohjeistuksia resurssien suunnitteluun.

Toimipiste

Toimipiste määräytyy monimuotototeutuksen ryhmän toimipisteen mukaisesti. Fyysistä paikkaa ei määritellä muuta kuin kustannuspaikan takia, koska kyseessä on puhtaasti verkossa tapahtuva opetus.

Ajoitus ja rytmitys- ja tilatoiveet

Ilmoittautuminen kurssille noudattaa TAMK:n sisäisiä linjauksia. Ilmoittautumiset hyväksytään viimeistään viikkoa ennen opintojakson alkua, kuitenkin viimeistään 6.1.2019. Opettajalla on harkinnan varainen mahdollisuus ottaa opiskelijoita jo alkaneelle toteutukselle.

Oppimisympäristö

TAMK:n verkko-oppimisympäristö Tabula.

Tavoitteet kurssilla

Kurssin tavoite on auttaa opiskelijoita työelämävalmiuksien ja omien vahvuuksien tunnistamisessa ja hyödyntämisessä sekä työllistymisessä. Punaisena lankana voidaan ajatella ajatusta, ”Mitä minä opin itsestäni?” ja ”Miten hyödynsin sitä tietoa urasuunnittelussani?” Osaamistavoitteisiin luetellaan kuuluvan sen, että opiskelija oppii kurssilla tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja hyödyntää niitä omassa urasuunnittelussa ja työllistymisessä. Opiskelija oppii myös tekemään työnhakudokumentteja ja verkostoitumaan.

Oppimisen ja opiskelun idea

Opiskelija suorittaa kurssin itseään varten. Kurssi on profiililtaan matalan kynnyksen kurssi monenlaisiin elämäntilanteisiin ja aidosti hyödyllinen. Hyödyllisyys tradenomeille on merkittävä, sillä tradenomitutkinto ei suoraan valmista opiskelijaa tiettyyn ammattiin tai lokeroon.

Opintojakson oppimistehtävät eri vaiheissa

Oppimistehtävät noudattavat oppimisen portaiden -menetelmän aihiota (osio 3.1) ja jokaisella portaalla on erilaisia tehtäviä. Tehtävien valinnassa kiinnitettiin huomiota siihen millainen prosessi oppimisen portailla on. Opinnäytetyön teoria sekä muut kerätyt tiedot tukivat valintoja. Teoriassa esiin tuotujen työelämävalmiuksien osuudet kuten oman toiminnan hallinta, verkostoituminen, kyky luoda uutta, oman osaamisen tunnistaminen ja kehittäminen sekä toimiminen erilaisissa digitaalisissa ympäristöissä ovat kurssilla sisällytetty kurssin tehtäviin. Työelämävalmiuksia huomioidaan myös Toolbox -osiossa lisämateriaaleilla. Urasuunnittelu on tehtävien punainen lanka kurssilla ja motivaatiota haetaan tehtävien sisällä. Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa tehtävien tekeminen monipuolisesti omaa valintaa käyttäen. Tehtävien toteutustavoissa sekä aineistoissa on pyritty tuomaan monipuolisuutta ja täten huomioimaan erilaisia oppimistyyppisiä ja -tyylejä. Aineistovaihtoehtoina on esimerkiksi kirjallisuutta, videoita, podcast -tallenteita, artikkeleita ja testi mahdollisuuksia. Aineistojen monipuolisuudella on haluttu tuoda esiin erityisesti verkkokurssin mahdollisuuksia verrattuna perinteiseen pääasiallisesti kirjoihin perustuvaan opetukseen.

Opiskelija voi suorittaa kurssin tehtävät kahden viikon aikarajan sisällä. Kurssin uudet osiot avautuvat viikon välein. Jokaisen osion arvioitu työtuntimäärä on kerrottu osion omalla portaalla ja Kickstart -osiossa, joten opiskelijan on helpompaa suunnitella oma eteneminen ja siihen varattava aika. Tasanteelle ei pääse etenemään ennen kuin kaikki aiemmillä portailla annetut tehtävät ovat palautettu.

Oppimisen arviointi

Arviointi tapahtuu suoritus hyväksytty (S) -merkinnällä. Kurssin hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan kaikkien tehtävien hyväksytty suoritus. Suoritus merkitään opintorekisteriin viimeistään kolmen viikon kuluessa viimeisestä opintojaksoon kuuluvasta suorituksesta. Arviointiperusteita ja opintosuorituksia säilytetään vuoden ajan. TAMKissa on sisäisenä työkaluna käytössä yhteinen arviointikehikko, jota käytetään arvioinnissa ohjauksena välineenä.

Oppimista arvioidaan arvioimalla yksi tehtävä sanallisesti opettajan toimesta, opiskelijan itsearviointilla ja vertaispalautteen avulla. Kurssi suoritetaan opiskelijan itsensä hyväksi, eikä arviointia voida mitata numeroin. Tehtävien palautusten tarkistus toteutetaan viikoittain, jolloin tarkistetaan tehtävien täyttävien tehtävänantojen vaatimukset sekä mahdollisesti pyydetään täydennystä. Mahdollisuutena käyttää Urkund -plagiointiesto-ohjelmaa harkitaan tarpeen mukaan.

Ohjaus opintojakson aikana

Opiskelijan apuna kurssilla on Kickstart -osio, missä kurssin tärkeimmät tiedot löytyvät koosteena. Siellä on myös rakennekartta helpottamaan kurssilla liikkumista. Help -keskustelualue on opettajan ja oppilaiden käyttöön tarkoitettu väylä, jossa kurssilla ilmenneisiin ongelmiin on saatavissa apua ja ohjausta. Kurssilla opettajan yhteystiedot löytyvät Kickstart -osiosta.

Tiedotteet ja uutisointi

Tärkeimmistä muutoksista tehdään tiedotus Uutiset -keskustelualueelle ja opiskelijat saavat uusista ilmoituksista viestin sähköpostiin. Vain opettajalla on mahdollisuus lisätä viestejä tälle keskustelualueelle. Viimeisimmät viestit näkyvät Tabulassa myös oikealla puolella erillisessä ”Viimeisimmät uutiset” -osiossa.

Opiskelun etenemisen seuranta

Opiskelijoille on Tabulassa näkyvissä ”Edistymisen seuranta” -osio, jossa jokaisesta palautetusta ja palauttamattomasta tehtävästä on seuranta. Opettaja seuraa omaa näkymää Tabulan sivulta, missä koosteena on yleiskatsaus opiskelijoista. Siellä näkyy reaaliaikainen tilanne opiskelijoiden etenemisestä kurssilla.

Opiskelussa käytettävät verkkotyökalut

Kurssi on verkkokurssi ja sen pohjana toimii TAMKin verkko-oppimisympäristö Tabula. Tabulaan kirjaututaan joko TAMK -tunnuksilla tai HAKA -tunnuksilla.

Opintojaksopalaute

TAMKin oma opintojaksopalaute kerätään kurssin lopussa. TAMKin oman palautteen keräämisajaksi määritellään 1kk. Lisäksi kurssilta kerätään pilotoinnin yhteydessä laajempi palaute ja normaalisti kurssia kehittävä lyhyempi palaute

Kurssin saavutettavuus

Kurssi on saavutettavissa TAMKin opiskelijoille helposti. Kirjautuminen vaatii TAMK -tunnukset ja opetusympäristönä toimii muussakin opiskelussa käytetty Tabula. Kurssin suorittaminen vaatii tietokoneen ja nettiyhteyden, joita on saatavilla myös koulun alueella.

Kurssin aineistojen säilytyspaikka

Säilytyspaikkana toimii verkkokurssin Tabula ja erikseen määritelty Microsoft OneDrive -kansio.

5.3 Opettajan rooli ja resurssit

Kurssin opettajalta vaaditaan kiinnostusta aiheeseen ja sitä kautta motivoitumista. Substanssitietämys yhdistettynä koulutuksen ja työkokemuksen kautta luo hyvät edellytykset toimia kurssilla. Teoriaosuudessa tuotiin esille, että tärkeimpiä asioita opettajan ja oppilaan välisessä kanssakäymisessä verkkokurssilla ovat vuorovaikutus, kysyminen, tukeminen, palautteen antaminen ja neuvominen. Näitä voidaan huomioida säännöllisellä viestittelyllä, uusien ajankohtaisten aineistojen lisäämisellä kurssille suorituksen aikana sekä tuomalla esiin keinot, miten opiskelijat saavat apua. Keinot avunsaamiseen on huomioitu erillisellä osuudella Kickstart -osuudessa.

Opettajan resurssien laskenta riippuu siitä millainen tilanne opintojaksoa ennen kurssilla on ja lähdetäänkö liikkeelle ihan alusta vai onko rakenne jo valmiina (Koli 2008, 84). Tässä tapauksessa valmis kurssipohja on suunniteltu ja toteutettu opinnäytetyönä. Jatkossa opettajan resurssien laskeminen tällä kurssilla voidaan aloittaa huomioiden kurssipohjan suunnittelu. Kuitenkin ottaen huomioon pienimuotoiset päivitykset esimerkiksi uudet kirjojen julkaisut sekä tekniikan toimivuuden tarkistaminen. Suunniteltu itseopiskelupaketti opetusmenetelmänä ja automaattisesti avautuvat osiot vähentävät ohjausresurssien tarvetta ja vapauttavat niitä kurssin kehitykseen.

Arvio resurssien tarpeesta pohjattiin teoriaan esitettyyn esimerkkiin. Laskettaessa resursseja ohjaukseen huomioidaan kohderyhmä, joka on kokoluokaltaan noin 30 opiskelijaa. Arvio ohjausresurssista on 2 tuntia/ opiskelija ja kurssin pituus on 8 viikkoa. Tästä yhteensä saadaan yhteensä 60 tuntia ohjausta koko kurssin ajalle ja se voidaan jakaa viikoittaisiin osiin, jolloin se on 7,5 tuntia per viikko. Yksilölliseen ohjaukseen jaettaessa ohjausta kertyy 15 minuuttia opiskelija kohden. Paremmen hyödyn kurssille voidaan ajatella

saatavan yhteisohjauksesta laskukaavan perusteella. Resurssien tulee sisältää suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin työvaiheet. Resurssien suunnittelussa kaikilla kouluilla on oma käytäntönsä. Resurssien suunnittelussa hyödynnetään TAMK:n sisäisen ohjeistuksen linjauksia.

Yksilöohjausta voitaisiin liittää kurssille, kuten Paula Lamminen ehdotti, saaden syvempää ajatuksien vaihtoa. Yksilöohjaus voisi tapahtua kasvokkain tai esimerkiksi videotaapaamispalvelun avulla. Tämä vaatii kuitenkin resurssien uudelleen suunnittelua ja mahdollisesti niiden kasvattamista. Yksilöohjausta on saatavilla kuitenkin tällä hetkellä opiskelijoille myös kurssin ulkopuolen tukipalveluista esimerkiksi TAMK:n työelämäpalveluista.

Viestintä ja tiedotus on kurssilla tärkeä osa kanssakäyntiä opettajan ja opiskelijan välillä ja sitä huomioidaan säännöllisyydellä. Tärkeimpiä viestejä ovat kurssin etenemiseen liittyvät viestit, kuten esimerkiksi tervetulleeksi toivottaminen. Tärkeitä ovat myös esimerkiksi uusien kurssiosioiden aukeaminen, kurssin puolen välin etapista tiedottaminen sekä tiheämpi viestintä loppua kohden palautettavista tehtävistä. Viikoittaiset viestit missä esimerkiksi osioiden avautumisista ilmoitetaan, luovat tunteen siitä, että opettaja on läsnä ja saavutettavissa kurssin toteutuksen aikana.

Opettajalta opiskelijoille suunnitellut vakioviestit kurssilla:

- tervetuloa kurssille, kurssin alkamispäivänä
- uusien osioiden aukeaminen (viikoittain maanantaina, suoritus ma-su)
- kurssin puolivälin etappi
- porras osioiden päättyminen ja tasanteelle pääseminen
- kurssin lopun lähestyminen ja muistutus tehtävien palautuksesta
- kurssin päättyminen ja kiitokset.

Tehtävien palautusten läpikäymiseen ja niiden arviointiin resursoitu aika tulee huomioida opettajan ohjausresursseissa. Kurssilla suurin osa tehtävistä palautetaan palautuslaatikoihin. Näiden lisäksi on kaksi keskustelupalstoille palautettavaa tehtävää. Lisäksi kurssin lopussa opiskelija tekee itsearvioinnin. Suurin osa tehtävistä tehdään itseä varten, joten opettajan tehtäväksi jää tarkistaa palautuksen saapuminen sekä mahdollinen täydennyksen pyyntö. Kurssilla olevista tehtävistä yksi pohjautuu konkretiaan ja sen suorituksesta opiskelijalle annetaan sanallinen palaute.

5.4 Kurssin rakenne

Rakenteellisesti kurssi on suunniteltu toteutettavaksi siten, että osiot aukeavat viikon välein ja niiden suorittamiseen on aikaa kaksi viikkoa. Kurssin sisältö on kerrottu sekä etusivulla otsikko tasolla suppeasti että Kickstart -osiossa kurssin kokonaisuuden kuvauksessa.

Kurssilla tehtäväosiot on nimetty portaiksi, joita on yhteensä kuusi kappaletta. Kurssin tehtävien suunnittelussa käytettiin oppimisen portaiden rakennetta hieman uudella tavalla. Rakenne avattiin näin: Porras 1 on nimetty ”Luulee tietävänsä” -portaana mukaan. Siinä opiskelija tutustuu siihen, mitä kaikkea hän on jo tehnyt, mitä hän jo osaa ja mitä hän haluaa kurssilla oppia. Portaalla tutustutaan myös toisiin opiskelijoihin ja saadaan myös tässä yhteydessä ahaa -elämyksiä muiden osaamisesta. Porras 2 on nimetty ”Tietää, ettei tiedä” -portaana mukaan, jonka ajatuksena on huomata ja jatkaa ensimmäisen portaan ajatusta siitä, ettei tiennytkään vielä kaikkea. Portaalla jatketaan itsetutkimusta ja laajennetaan tietolähteitä. Porras 3 on nimetty ”Tietää” -portaana mukaan ja tällä portaalla viimeistellään opiskelijan itsetutkimus kartoittamalla testien ja unelmien avulla tahtotilaa. Myös uravisiota määritellään tarkemmin. Portaan jälkeen opiskelija on valmis siirtymään seuraavalle portaalle, koska tietää mitä pitää tehdä. Porras 4 on nimetty ”Ymmärtää” -portaana mukaan ja tällä portaalla opiskelija ymmärtää, miksi edelliset portaat piti käydä läpi ja mitä seuraavaksi pitää tehdä. Portaalla tehdään suunnitelma ja toteutetaan siitä ensimmäiset toimenpiteet. Porras 5 on nimetty ”Soveltaa” -portaana mukaan. Tällä portaalla opiskelija soveltaa jo kurssilla esiin tulleita asioita ja tekee itselleen materiaaleja, joilla saavuttaa tavoitteet. Porras 6 on nimetty ”Kehittää” -portaana mukaan. Portaalla opiskelija pääsee hyödyntämään ja kehittämään edellisellä portaalla tuottamiaan materiaaleja konkreettisisissa tehtävissä. Kurssin aikaiset oivallukset pääsevät käyttöön.

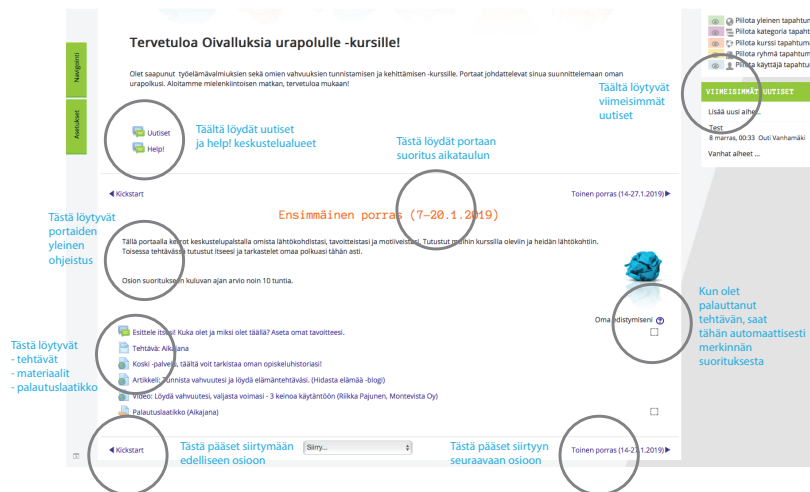
Kun kaikki portaat on käyty läpi, pääsee opiskelija tasanteelle, joka on nimetty ”Luo uutta” -portaana mukaan. Tasanteella viimeistellään kurssi tehden itsearviointi omien tavoitteiden täyttymisestä ja jakamalla omia vinkkejä muille opiskelijoille sekä antamalla palautetta ja olemalla mukana luomassa uutta parempaa kurssia (pilotoinnin jälkeen). Tasanteelta löytyy myös osio (Next step) missä opiskelijoita varten on kerätty erilaisia mahdollisuuksia uusien polkujen kulkemiseen ja uusien elämän alueiden luomiseen. Portaiden ja tasanteen lisäksi kurssilla on osio, mihin kerättiin lisämateriaalia opiskelijoiden käyttöön. Lisämateriaali osio on nimeltään Toolbox, joka pitää sisällään laajan materiaallivaraston eli työkaluja, kirjahyllyn, verkkosivupankkeja ja videoita.

Kaikki portaat ovat koottu samalla tavalla eli tehtävänanto, lisätiedot ja palautuslaatikko löytyvät jokaisesta portaasta samalta kohtaa. Tämä auttaa opiskelijoita havaitsemaan mitä osio pitää sisällään ja mitä sen suorittaminen vaatii. Ajankäytön suunnitteluun on pyritty kiinnittämään huomiota arvioimalla osioiden ajankäytön tarvetta jokaisessa osiossa erikseen. Erilaisten työkalujen käyttö ja niiden hyödyt työelämässä on tuotu esiin vapaamuotoisissa toteutustavoissa sekä Toolboxissa.

5.4.1 Tekninen toteutus

Verkkokurssin eli suunnitellun työkalun pohjana toimii TAMKIn Moodle eli Tabula. Teknisessä toteutuksessa on pyritty huomioimaan yksinkertainen, selkeä toteutus ja helpokäyttöisyys sekä opiskelijalle että opettajalle. Opiskelijan näkökulmasta kurssi on rakennettu osioihin, jotka helpottavat kyseisen osion hahmottamista eli sisällön taitto sivuille on asetettu niin, että jokainen osio on omalla sivullaan. Osioden sisällä kaikilla kursseilla on samanlainen rakenne, joka on nähtävissä alla olevassa kuvassa (kuva 1). Tabulan omat symbolit erilaisten materiaalien edessä helpottavat opiskelijoiden hahmottamista.

Kurssin rakennekartta portaista

KUVA 1. Kurssin portaiden rakenne (Tabula, 2018)

Kaikissa portaissa yhteisiä elementtejä ovat:

- portaan sisällön alustus pääsivulla
- tehtävänanto
- materiaalit (linkit, kirjat, vinkit liittyen osioon)
- palautuslaatikko

- edistymisen seuranta (palautettavissa tehtävissä)
- tuntimäärien ilmoittaminen jokaisessa osiossa.

Apuna kurssin alussa toimivat Kickstart -osiosta löytyvät perustiedot ja rakennekartat. Alla nähtävissä kurssin pääsivun rakennekartan kuva (kuva 2)

Kurssin rakennekartta pääsivusta

KUVA 2. Kurssin pääsivun rakenne (Tabula, 2018)

Kurssille kirjautuminen vaatii oikean kurssiavaimen eli salasanan tietämisen. Kurssin opintokuvaukseen kerätään tiedot perustiedoista. Suurin osa kurssin ulkopuolisesta aineistosta on määritelty avautumaan uuteen ikkunaan. Kurssin sisäiset aineistot on määritelty avautumaan upotettuna.

Porras -osioiden avautuminen on sidottu aikatauluun. Viikoittain aukeaa uusi osio ja tehtävien palautukseen on aikaa kaksi viikkoa. Kaikkien tehtävien palautukset pitää olla tehtynä ennen tasanteella pääsyä. Tällä pakotteella halutaan ohjata sekä kontrolloida tehtävien tekemisen rytmiä. Kokonaissuoritukseen on aikaa 9 viikkoa. Tehtävien palautustilanteen seuranta on helppoa edistymisen seurantaikkunan avulla. Jokainen palautettu tehtävä on merkitty raksiruudulla, joka merkitään automaattisesti opiskelijan suoritettua määritellyt tehtävät.

5.4.2 Visuaalinen ilme

Visuaalinen ilme määräytyi TAMK:n Tabula -ympäristön rajoitteiden mukaan. Teemaksi valittiin kirkasvärinen TAMK Tabula -teema, jonka vaihtoehtoinen teema olisi ollut

Boost, joka on pelkistetty vaalea teema. Omaa maustetta ja tyyliä tuotiin kuitenkin kursseille kuvapankkien kuvilla. Värikkäämpi teema soveltui paremmin kurssilla käytettyihin kuviin. Selkeyttä ja ilmettä haettiin värillisillä paperipalloilla (kuva 3). Kurssilla jokainen porras on teemoitettu väreillä. Kaikki teeman värit näkyvät myös kurssin pääsivulla jokaisen osion yhteydessä. Tämä auttaa hahmottamaan osioiden rajat.

KUVA 3. Värikkäät paperipallot (Shutterstock: Alphaspirit 2018)

Kickstart -osioon valittiin samaan teemaan sopiva musta paperipallo (kuva 4). Musta paperipallo sopii teemaan, mutta erottautuu muista portaiden palloista sopivasti tummalla värillä. Kuvassa ei ole myöskään niin sanottua varjoa, kuten värikkäissä palloissa. Kickstart -osio haluttiin erottaa omaksi, koska sen sisältöä eroaa muista portaista.

KUVA 4. Musta paperipallo (Shutterstock: silentgunman 2018)

Tasanteelle tehtiin paperipalloista kasa (kuva 5), joka kuvastaa kaikkien portaiden läpi käymistä ja niistä saatujen tietojen tuomista viimeiselle osuudelle, jossa kurssi viimeistellään kokonaisuudeksi. Kuvaan käytettiin alkuperäistä kuvaa värikkäistä palloista, jotka käsiteltiin kasaksi kuvankäsittelyohjelman avulla. Ideana oli symboloida kaikkien osioiden läpi käymistä ja niistä oppimista, ennen tasanteelle pääsyä.

KUVA 5. Värikkäät paperipallot kasassa, muunnelma (Shutterstock: Alphaspirit 2018)

Toolboxin eli työkaluosion kuvaksi valittiin yksinkertainen työkalulaatikkoa kuvaava harmaa kuva (kuva 6). Se haluttiin erottaa muusta rakenteesta, koska se on sisällöltään myös erilainen kuin portaat. Toolbox on tietopankki, kaikkien portaiden avuksi, eikä niinkään opintojakson suoritettava osa.

KUVA 6. Toolbox symboli (Pngtree.com, 2018)

5.4.3 Aloitus

Visuaalinen ilme: Paperipallot rivissä, kaikki värikkäät.

Tavoitteet: Toivottaa tervetulleeksi kurssille, informoida, toimia keskustelupalstoina.

Kurssin aloitussivulla on yläpalkki, joka seuraa jokaista osiota. Siinä on toivotettu opiskelija tervetulleeksi kurssille ja annetaan yksinkertaisia ohjeita. Palkista löytyvät myös Uutiset- sekä Help -keskustelupalsta, jotta niihin pääseminen on helppoa, mistä tahansa kurssin kohdasta. Help -keskustelupalsta on tarkoitettu ongelmatilanteiden selvittelyyn. Ongelmia keskustelupalstalla käsiteltäessä, kaikki pääsevät hyötymään ratkaisujen löytymisestä.

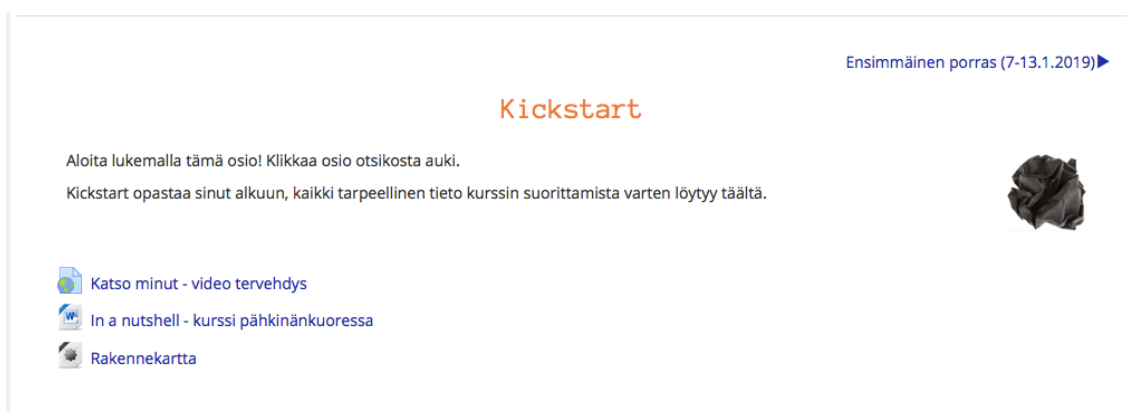
5.4.4 Kickstart

Visuaalinen ilme: Musta paperipallo.

Tavoitteet: Kurssin esittely ja apuvälineenä toimiminen kurssin suorituksen aikana.

Aineistot: 0 kirja, 0 artikkelia, 1 kuva, 1 pdf -dokumentti, 1 video.

Kickstart -osioon kerättiin apuvälineitä kurssin suorituksen tueksi. Alussa on videotervehdys (liite 2), jossa opiskelijat toivotetaan tervetulleeksi kurssille. Videot ovat hyvä lisämateriaali ja verkko-opetuksen tapa kurssilla. Kurssin perustiedot esitellään In a nutshell -tietopakettissa (liite 3). Kurssilla liikkuminen on tehty helpoksi rakennekarttojen avulla, jotka esiteltiin osiossa 5.4.1. Alla olevassa kuvassa (kuva 7) nähdään Kickstart -osion rakenne.

KUVA 7. Kickstart (Tabula, 2018)

5.4.5 Ensimmäinen porras

Portaan kuvaus: Kurssin ensimmäinen porras on saanut idean oppimisen portaiden ”Luulee tietävänsä” -portaasta.

Visuaalinen ilme: Sininen paperipallo

Tavoitteet: Ryhmytyminen, itseensä ja muihin tutustuminen.

Palautettavia tehtäviä: Aikajana.

Muita tehtäviä: Esittely ja tavoitteiden asettaminen keskustelupalstalle.

Aineistot: 0 kirja, 1 artikkelia, 1 video, 1 muita aineistoja

Suoritusajanjakso: Aukeaa 7.1.2019, tehtävien palautus viimeistään 20.1.2019 (2vko).

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio: n.10 tuntia

Tällä portaalla opiskelijoilla on tehtävänä muihin tutustumisen jälkeen tutustua itseensä. He ehkä luulevat tietävänsä keitä ovat ja tätä lähdetään selvittämään tehtävien avulla. Tehtävän tarkoituksena on käydä läpi elämä tähän asti ja tuoda ehkä sellaisia asioita sekä osaamisia esiin, mitä ei muistanut tai tunnista itsestään ennen tehtävän tekoa. Tehtävässä otetaan urasuunnittelun ensimmäisiä askelia. Toisessa tehtävässä opiskelijat tutustuvat toisiinsa, kurssilla olevalla keskustelupalstalla tehtävän esittelyn kautta. Opiskelija asettaa tavoitteet, joihin pääsemistä reflektoidaan viimeisessä tehtävässä (Tasanteella) itsearvioiden. Koko ryhmällä on tilaisuus ryhmäytyä ja saada muista opiskelijoista vertaistukea. Alla olevassa kuvassa (kuva 8) nähdään osion rakenne.

◀ Kickstart Toinen porras (14-20.1.2019) ▶

Ensimmäinen porras (7-13.1.2019)

Tällä portaalla kerrot keskustelupalstalla omista lähtökohdistasi, tavoitteistasi ja motiveistasi. Tutustut muihin kurssilla oleviin ja heidän lähtökohtiin. Toisessa tehtävässä tutustut itseesi ja tarkastelet omaa polkuasi tähän asti.

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio noin 8 tuntia.

- Esittele itsesi! Kuka olet ja miksi olet täällä? Aseta omat tavoitteesi.
- Tehtävä: Before-Now Aikajana
- Koski -palvelu, täältä voit tarkistaa oman opiskeluhistoriasil
- Artikkeli: Tunnista vahvuutesi ja löydä elämäntehtäväsi. (Hidasta elämää -blogi)
- Video: Löydä vahvuutesi, valjasta voimasi - 3 keinoa käytäntöön (Riikka Pajunen, Montevisa Oy)
- Palautuslaatikko (Aikajana)

Oma edistymiseni

KUVA 8. Ensimmäinen porras (Tabula, 2018)

5.4.6 Toinen porras

Portaan kuvaus: Kurssin toinen porras on saanut idean oppimisen portaiden ”Tietää ettei tiedä” -portaasta.

Visuaalinen ilme: Punainen paperipallo.

Tavoitteet: Itsensä näkeminen muiden silmien kautta, työelämän trendeihin tutustuminen

Palautettavia tehtäviä: 3x3, työelämän tulevaisuus.

Muita tehtäviä: Verkko minä?

Aineistot: 0 kirja, 0 artikkelia, 0 video, 1 muita aineistoja.

Suoritusajanjakso: Aukeaa 14.1.2019, tehtävien palautus viimeistään 27.1.2019 (2vko).

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio: n.10 tuntia.

Tällä portaalla opiskelijat hankkivat lisätietoja ystäviltä tai työkavereilta. Tavoitteena on uusien asioiden hahmottaminen itsestä muiden silmien kautta. Tarkastellaan myös, mitä tietoja verkosta opiskelijasta löytyy. Kolmannessa tehtävässä etsitään teos liittyen tämän hetkisiin työelämän trendeihin. Urasuunnittelussa ja omien vahvuuksien tunnistamisessa on tärkeää nähdä itsensä muiden silmin ja olla tietoinen ajantasaisista tiedoista työelämässä. Alla olevassa kuvassa (kuva 9) nähdään osion rakenne.

KUVA 9. Toinen porras (Tabula, 2018)

5.4.7 Kolmas porras

Portaan kuvaus: Kurssin kolmas porras on saanut idean oppimisen portaiden ”Tietää” -portaasta.

Visuaalinen ilme: Vihreä paperipallo.

Tavoitteet: Määritellä omat unelmat ja laatia oma uravisio.

Palautettavia tehtäviä: Aarrekartta, uravisio.

Muita tehtäviä: Testit.

Aineistot: 0 kirja, 0 artikkelia, 0 video, 5 muita aineistoja.

Suoritusajanjakso: Aukeaa 21.1.2019, tehtävien palautus viimeistään 3.2.2019 (2vko).

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio: n.15 tuntia.

Tällä portaalla testien avulla on mahdollista löytää itsestään edelleen uusia puolia. Sen jälkeen opiskelija antaa itselleen luvan unelmoida Aarrekartta -tehtävässä ja määrittelee tahtotilaansa uravision avulla. Uravisio auttaa urasuunnittelussa etenemään kohti toimintaa. Alla olevassa kuvassa (kuva 10) nähdään osion rakenne.

◀ Toinen porras (14-27.1.2019) Neljäs porras (28.1-10.2.2019) ▶

Kolmas porras (21-3.2.2019)

Tällä portaalla saat apua siihen mitä aiemmillä portailla kerätyillä tiedoilla voit tehdä. Näitä tietoja apuna käyttäen määrittelet tarkemmin omaa tahtotilaasi ja unelmiasi.

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio noin 12 tuntia.

Oma edistymiseni ⓘ

- Tehtävänanto: Aarrekartta
- Tehtävänanto: Uravisio
- Testaa: Persoonallisuustesti (16 Personalities)
- Testaa: Tyypitesä (Duunitori)
- Testaa: AmmatINVALINTATESTI (TAT)
- Testaa: Hauskat ja hyödylliset testit (Oikotie)
- Testaa: Kuinka sinä pärjät tulevaisuuden työelämässä? (Ilmarinen)
- Palautuslaatikko (Aarrekartta)
- Palautuslaatikko (Uravisio)

KUVA 10. Kolmas porras (Tabula, 2018)

5.4.8 Neljäs porras

Portaan kuvaus: Kurssin neljäs porras on saanut idean oppimisen portaiden ”Ymmärtää” -portaasta.

Visuaalinen ilme: Violetti paperipallo.

Tavoitteet: Nykytilanteen määrittely ja toimintasuunnitelman tekeminen sekä ensimmäisten toimintojen tekeminen.

Palautettavia tehtäviä: Nykytilannekartoitus, toimintasuunnitelma.

Muita tehtäviä:

Aineistot: 0 kirja, 1 artikkelia, 0 video, 0 muita aineistoja.

Suoritusajanjakso: Aukeaa 28.1.2019, tehtävien palautus viimeistään 10.2.2019 (2vko).

Osion suoritukseen kuluva ajan arvio: n.10 tuntia.

Tällä portaalla opiskelija kartoittaa oman nykytilanteensa, jotta voi tehdä toimintasuunnitelman seuraavista toimistaan. Toimintasuunnitelman teon jälkeen opiskelijan tehtävänä on suorittaa ensimmäiset tehtävät suunnitelmastaan. Omiin vahvuuksiin tutustuminen viedään konkreettiselle tasolle ja tehdään suunnitelmia jatkoa varten. Kurssin anti ei jää pintapuoliseksi, kun opiskelija tekee ensimmäisiä tehtäviään toimintasuunnitelmastaan. Alla olevassa kuvassa (kuva 11) nähdään osion rakenne.

◀ Kolmas porras (21-3.2.2019) Viides porras (4-17.2.2019) ▶

Neljäs porras (28.1-10.2.2019)

Tällä portaalla ymmärrät miksi edelliset portaat piti tassutella läpi ja mitä seuraavaksi sinun tulisi tehdä.

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio noin 8 tuntia.

Oma edistymiseni

- Tehtävänanto: Nykytilannekartoitus
- Tehtävänanto: Toimintasuunnitelma
- Artikkeli: Tee työnhaun toimintasuunnitelma (Monster)
- Palautuslaatikko (Nykytilannekartoitus)
- Palautuslaatikko (Toimintasuunnitelma)

KUVA 11. Neljäs porras (Tabula, 2018)

5.4.9 Viides porras

Portaan kuvaus: Kurssin viides porras on saanut idean oppimisen portaiden ”Soveltaa” -portaasta.

Visuaalinen ilme: Keltainen paperipallo.

Tavoitteet: Luodaan hyvä pohjahakemus ja CV sekä hissipuhe, aidosti hyödyllisiä.

Palautettavia tehtäviä: Työnhakudokumentti, CV, hissipuhe.

Muita tehtäviä:

Aineistot: 0 kirja, 5 artikkelia, 2 video, 1 muita aineistoja.

Suoritusajanjakso: Aukeaa 4.2.2019, tehtävien palautus viimeistään 17.2.2019 (2vko).

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio: n.15 tuntia.

Tällä portaalla opiskelija tekee haluamassaan muodossa työnhakudokumentin sekä CV:n. Konkreettisesti ja aidosti hyödylliset tehtävät tekevät kurssista tavoitteellisemman. Näiden lisäksi tehdään vielä yllättävien tilanteiden varalle takataskuun hissipuhe. Alla olevassa kuvassa (kuva 12) nähdään osion rakenne.

◀ Neljäs porras (28.1-10.2.2019) Kuudes porras (11-24.2.2019) ▶

Viides porras (4-17.2.2019)

Osiossa pääset soveltamaan kaikilta aiemmilta portailta hankkimiasi tietoja käytäntöön. Teet uusien tietojen avulla tehtäviä ja päivität vanhoja tapojasi.

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio noin 15 tuntia.

Oma edistymiseni

- Tehtävänanto: Työnhakudokumentti & CV
- Tehtävänanto: Hissipuhe
- Artikkel: Visuaalinen CV on tapa erottua työhaussa
- Video: Videohakemuksen tekeminen (Duunitori)
- Video: Miten esitellä itsensä työnantajalle? Opi täydellisen hissipuheen kaava! (Riikka Pajunen, Montevista Oy)
- Artikkel: Toimiiko hissipuhe työhaussa? (Oikotie)
- Tutkimus: Kansallinen rekrytointitutkimus 2018 (Duunitori)
- Artikkel: Tradenomit ja merkonomit työelämässä (Ammattinetti)
- Artikkel: Työelämä kehittyä - Jatkuva oppiminen auttaa pysymään perässä (Duunitori)
- Artikkel: Uudistu tai katoa - mitkä ovat tulevaisuuden tärkeimmät työelämätaidot? (Ilmarinen)
- Palautuslaatikko (Dokumentti)
- Palautuslaatikko (Hissipuhe)

KUVA 12. Viides porras (Tabula, 2018)

5.4.10 Kuudes porras

Portaan kuvaus: Kurssin kuudes porras on saanut idean oppimisen portaiden ”Kehittää”-portaasta.

Visuaalinen ilme: Beige paperipallo.

Tavoitteet: Konkreettisen tuotoksen tekeminen oikeaan kohteeseen.

Palautettavia tehtäviä: Konkreettinen työhakemus.

Muita tehtäviä: Verkostoituminen keskustelualueella, LinkedIn profiilin tekeminen.

Aineistot: 0 kirja, 0 artikkelia, 3 video, 4 muita aineistoja.

Suoritusajanjakso: Aukeaa 11.2.2019, tehtävien palautus viimeistään 24.2.2019 (2vko).

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio: n.11 tuntia.

Tällä portaalla liitetään konkreettinen taso opiskeluun ja räätälöidään edellisellä portaalla tuotetut materiaalit aitoa työpaikkaa kohtaan. Konkreettiset esimerkit auttavat ymmärtämään asiayhteyden ja muistijäljestä tulee vahvempi. Tässä tehtävässä on sanallinen arviointi opettajan toimesta. Arvioinnissa painotetaan sitä, kuinka palautettu työ oli kohdenettu työpaikkailmoitukseen. Alla olevassa kuvassa (kuva 13) nähdään osion rakenne.

◀Viides porras (4-17.2.2019) Tasanne (18.2-3.3.2019) ▶

Kuudes porras (11–24.2.2019)

Viimeinen porras. Täällä kehität ja kohdennat edellisellä portaalla tehtyjä tuotoksia.

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio noin 12 tuntia.

Oma edistymiseni ⓘ

- Tehtävänanto: Konkreettinen työhakemus
- Tehtävänanto: Verkostoituminen (LinkedIn)
- Opas: 300 tietä piilotyöpaikkaan, Huom. maksuton lataus. (Montevista)
- Video: Kumous: Unohda piilotyöpaikat - näin haet tarvetyöpaikkoja (Huom. video alkaa 9min kohdalta)
- Video: Tehokas työnhaku somessa (Tom Laine)
- Video: Miten piilotyöpaikkoja löydetään, luodaan ja lähestytään? (Riikka Pajunen, Montevista Oy)
- Tradenomiliiton palkkasuosituksat
- Y-makers (TAMKin oma työnvälityspalvelu)
- LinkedIn-pikaopas 2017 (Tom Laine)
- Verkot vesille - vapaaehtoinen verkostoituminen
- Palautuslaatikko (Konkreettinen työhakemus)

KUVA 13. Kuudes porras (Tabula, 2018)

5.4.11 Tasanne & Next step

Portaan kuvaus: Kurssin tasanne on saanut idean oppimisen portaiden ”Luo uutta” -portaasta.

Visuaalinen ilme: Paperipallokasa.

Tavoitteet: Itsearviointi reflektoiden, palautteen antaminen, vinkkien jakaminen.

Palautettavia tehtäviä: Itsearviointi, palaute, vinkkaus (3kpl).

Muita tehtäviä: Tarkistuslista, Next step.

Aineistot: 0 kirja, 0 artikkelia, 0 video, 0 muita aineistoja.

Suoritusajanjakso: Aukeaa 18.2.2019, tehtävien palautus viimeistään 3.3.2019 (2vko).

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio: n.10 tuntia.

Kurssille on rajoitettu pääsy. Kaikki portaiden tehtävät pitää olla suoritettuna ennen osion avautumista opiskelijoille. Tasanne -osiossa opiskelija pääsee tekemään viimeiset osiot kurssista. Opiskelija jakaa muille oman vinkin liittyen kurssilla käsiteltyihin teemoihin. Tasanteelta löytyy myös tarkistuslista kaikille kurssin tehtäville. Tasanteella opiskelija antaa palautteen kurssista. Palautteen avulla kehitetään kurssia jatkuvasti. Pilotoinnin yh-

teydessä voidaan tehdä laajempi kysely. Viimeisenä tehtävänä on tehdä itsearviointi reflektoiden tavoitteiden täyttymistä. Alla olevassa kuvassa (kuva 14) nähdään osion rakenne.

Kurssin lopussa on ”Next step” -osio missä on esitelty seuraavan askeleen vaihtoehtoja opiskelijoille. Opiskelijoille tuodaan esille mahdollisuuksia linkittämällä erilaisia vaihtoehtoja liittyen työnhakuun, lisäkoulutukseen ja muihin liitännäisiin.

Next step -osiossa tarjotaan opiskelijoille vaihtoehtoja:

- lisäkoulutus (yliopisto, YAMK, täydennyskoulutus)
- yrittäjä
- vapaaehtoistyö
- työpaikan hankinta ja saaminen
- mentorin tai uravalmentajan hankinta
- TAMKin palvelut (työelämäpalvelut, alumni)
- lisäharjoituksia listalta (muiden tuottamia).

◀ Kuudes porras (11-24.2.2019) Toolbox ▶

Tasanne (18.2–3.3.2019)

Tasanteelle pääset suorittuasi kaikki portaavat. Täällä viimeistelet kurssin, teet itsearvioinnin omien tavoitteiden täyttymisestä ja mietit jatkomahdollisuuksia.

Osion suoritukseen kuluvan ajan arvio noin 10 tuntia.

 Oma edistymiseni [🔗](#)

Olet päässyt tasanteelle, onneksi olkoon, enää muutama vaihe ja olet suorittanut koko kurssin.

- Sharing box - jaa oma vinkki liittyen kurssilla käsitelyihin teemoihin, perustele valintasi.
- Feedback box - anna palautetta kurssista
- Checklist - tarkista, että olet palauttanut kaikki tehtävät
- Next step- tutustu mahdollisuuksiin kurssin / valmistumisen jälkeen
- Itsearviointi, täytyikö tavoitteet?

*Kiitos kaikille kurssilla olleille, toivottavasti saitte näiden tehtävien avulla paljon uusia oivalluksia!
Terveisin, Outi.*

KUVA 14. Tasanne (Tabula, 2018)

5.4.12 Toolbox

Toolbox -osioon on kerätty laajasti apuvälineitä opiskelijoiden avuksi ja sieltä löytyvät työkalut, erilaiset aineistopankit sekä muut linkit. Toolbox on opiskelijoiden käytettävissä

koko kurssin ajan. Portaille on annettu muutamia materiaaleja valmiiksi. Opiskelija voi itse hyödyntää lisäksi sekä Toolboxia että ulkoisia materiaaleja kurssin tehtävien teossa. Materiaalimäärät kasvavat jatkuvasti, opiskelijoiden ja opettajan toimesta. Esimerkki näistä aineistopankin osista on liitteenä (liite 4).

Toolboxista löytyvät aineistopankit:

- Työkalut: 21kpl
- Kirjahylly: 30kpl
- Videot: 8kpl
- Työnhaku linkit: 55kpl
- Muut linkit: 51kpl
- Testit: 7kpl

5.5 Testaus

Kurssin sisällön arviointiin käytettiin Uutta avointa energiaa -hankkeen Sisältö-laaturkorteja, jotka on tarkoitettu kurssisisältöjen suunnittelu- ja tuotantovaiheeseen. (Aarreniemi-Jokipelto & Leppisaari & Rajaorko & Tervonen & Törmänen, 2018.) Toisena arviointi työkaluna käytetään TAMKin Digimentoreiden kehittämää Excel -lomake muotoista verkkokurssin arviointityökalua. (TAMK Digimentorit 2016.)

Sisältö-laaturkorttien mukainen verkkokurssin arvioinnin tulos löytyy liitteenä (liite 5). Sisältö-laaturkorteilla pystytään käsittelemään kurssin sisältöjen huomioimista laajasti ja kortit myös ohjaavat yleisessä käytössä oleviin lähteisiin käsiteltävien aiheiden tiimoilta. Arvioinnissa laaturkorttien avulla huomattiin, että esteetön opiskelu vaatii vielä huomiota teknisillä ratkaisuuilla. Varsinkin ruudunlukuohjelmilla luettavaa tekstivastinetta eli alt-tekstiä tulee suunnitella tarkemmin. Asiaan tulee kiinnittää huomiota TAMKin tekniseen neuvontaan erikoistuneiden tahojen, kuten TAMKin Floworks:n kanssa yhteistyössä. Sisältö sai arvioinnissa hyvät lähtökohdat toteutukseen ja vastauksissa painottuivat sekä ”enimmäkseen” että ”kyllä” vastaukset. Selkeys ja loogisuus kurssin suunnittelussa saivat hyvät arvioinnit sisältö -laaturkorteilla.

Digimentoreiden verkkokurssin arviointityökalun lomake löytyy liitteenä (liite 6). Merkittäviä puutteita ei arvioinnissa löytynyt. Pääasiallisesti asiat olivat kunnossa. Huomiota täytyy kuitenkin kiinnittää vielä esteettömyyteen ja arviointiin. Molemmat arvioinnit voidaan suorittaa uudelleen jatkotoimenpiteiden yhteydessä ja aina tarpeen mukaan.

5.6 Jatkoimenpiteet

Opinnäytetyö jouduttiin rajaamaan työkalun suunnitteluun ja verkkokurssin luomiseen. Luonteva jatko olisi kurssin pilotointi. Toisena jatkomahdollisuutena olisi kurssialustan muokkaus erikseen määriteltä tarkoitusta varten esimerkiksi toisille koulutusohjelmille, hankkeille tai myytäväksi palveluksi.

5.6.1 Pilottikurssi

Pilotoinnilla pystytään selvittämään vastasiko opinnäytetyönä tehty verkkokurssi sitä, mitä opiskelijat tämän kaltaiselta työkalulta toivoivat ja onko se linjassa sen kanssa mihin teorian ja lähtötilanneanalyysin avulla päädyttiin. Käyttäjälähtöisyys on tärkeää onnistuneessa kurssin toteutuksessa. Kun opiskelijat otetaan mukaan kehitystyöhön heti alkuvaiheessa, heidät sitoutetaan erinomaisesti osaksi opetuksen suunnittelua. Pilottikurssilla ensisijaisen tärkeä on saada palautetta ja suunnitella toimenpiteitä palautteen avulla. Kurssille suunniteltu laajempi palautekysely antaa tietoja tarvittavista muutoksista.

5.6.2 Muokkaantuva alusta

Kurssin perusrakenne on helposti muokattavissa myös muille koulutusohjelmille (myös englanninkielisille toteutuksille), hankkeille esimerkiksi Tuura -hankkeelle, kansainvälisille opiskelijoille, myytäväksi palveluksi esimerkiksi TAMK EDUn puolelle tai osaksi CampusOnline.fi tarjontaa. CampusOnline.fi palvelu kokoaa eri ammattikorkeakoulujen digitaalisia opintotarjontoja yhteen. Esimerkiksi liiketalouden päivätoteutuksen puolella ote voisi olla hieman erilainen ja voitaisiin keskittyä ensimmäisen harjoittelu- tai työpaikan hankkimiseen. Painotus voisi olla enemmän työelämävalmiuksissa ja osaamisperusteisessa CV mallissa.

6 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella TAMKin Moodle eli Tabula verkko-oppimisympäristöön verkkokurssi, joka tukisi opiskelijoita uravalmennuksen ja työelämävalmiuksien aihealueilla. Laaja teoriaosuus oli välttämätön, sillä omakohtaista verkko-opetuskokemusta tekijällä ei ollut entuudestaan. Teoriaosuuden avulla saatiin huomioitua opettajan ja opiskelijan näkökulmia. Tässä auttoi tekijän tuore kokemus liiketalouden monimuotototeutuksen opiskelijana. Oma kokemus Tabulan käytössä auttoi suunnittelussa. Parhaimpina keinoina kurssin suunnittelussa oli pääsy testaamaan TAMKin Tabula ympäristöön erilaisia ratkaisuja käytännössä. Kurssin rakenteeksi valikoitui oppimisenportaisiin perustuva idea portaista, jotka johdattaisivat lopuksi tasanteelle. Jokaisella portaalla oli oma tehtävänsä ja tarkoitus matkan aikana. Tehtävissä haluttiin antaa opiskelijoille mahdollisimman vapaat kädet toteuttaa tehtäviä niillä keinoin, jotka heistä tuntuivat luonnollisimmilta. Samalla pyrittiin huomioimaan erilaiset oppijat. Kurssilla lähtökohtana oli ajatus itseopiskelupaketista, missä muutamat elementit toisivat ryhmäytymisen tunnetta opiskelijoille.

Lähteinä käytetyt TAMKin julkaisut, hankkeet ja henkilöstön haastattelut avasit hyvin juuri TAMKin prosesseja, käytäntöjä ja tarpeita. Haastatteluilla saatiin hyvä ajankohtainen kuva TAMKin toiminnasta. Niissä näkökulmia oli niin verkkokurssin teknisestä toteutuksesta kuin oppilaan ohjauksesta ja valmennuksesta. Palautetta antoivat myös kollegat TAMKista, jotka kiinnostuivat työstä opinnäytetyön aiheen kuultuaan. TAMKin sisäiset säännökset sekä linjaukset ohjasivat prosessia. Niitä käytettiin vain ohjeellisena yleisohjeistuksena, eikä sisällytetty työhön tarkemmalla tasolla.

Työn sisällön laadun arvioinnissa käytetyt menetelmät toivat arvokasta näkemystä kurssin kokonaisvaltaisesta huomioimisesta. Niissä ilmenneet puutteet olivat lähinnä tarkemmassa teknisessä toteutuksessa korjattavia asioita. Opinnäytetyön työskentelyprosessi oli paljon moniulotteisempi, kuin olisi ennalta osannut arvata. Työn rajaaminen oli yksi vaikeimmista asioista, sillä aineistoa aihepiirin tiimoilta oli hyvin laajasti. Harmillisesti pilottikurssia ei voitu sisällyttää opinnäytetyöhön, sillä se olisi laajentanut työn liian laajaksi kokonaisuudeksi. Pilottikurssin järjestämisen toimenpiteitä ollaan huomioitu opinnäytetyön raportissa. Työskentelyn aikana opettamisen ja verkkokurssien maailma avau-

tuivat ja innostus opettamista ja verkkokurssitoteutuksia kohtaan lisääntyi. Opinnäytetyössä tuotettu raportti kurssin suunnittelusta ja toteutuksesta voidaan ottaa avuksi opettajan vaihtuessa.

Selvä tarve toimeksiannon työkalulle eli verkkokurssille oli olemassa, vaikka laajasti jo aihealueen asioita käsitelläänkin yhteiskunnallisella tasolla. Tarve kurssille vahvistui haastatteluiden yhteydessä ja lähtötilanteen tutkimuksessa. Monimuotototeutuksen tradenomeille suunniteltua urasuunnitteluun ja työelämätaitoihin keskittyvää kurssia ei ole TAMK:in valikoimassa tällä hetkellä. Valittu verkkokurssi toteutusmuotona toimii hyvin työkaluna, varsinkin monimuotototeutuksen opetuksessa. Verkkokurssi on myös ajasta ja paikasta riippumaton työvälineenä. Verkkokurssin toteutusmuodon puolesta puhuu myös erilaisten aineistojen käytön hyödyt. Opintojakson aineistoiksi voidaan valita videoita, verkkopohjaisia testejä sekä laajoja digitaalisia artikkeli- ja aineistopankkeja tietolähteiksi. Jotta verkkokurssista ei tulisi digiajan kirjekurssi, on näitä menetelmiä hyödynnettävä.

Tavoitteet täyttyivät ja tuotoksena on monipuolinen verkkokurssi niillä painotuksilla, mitkä työn alussa sille määriteltiin. Kurssi vakuutti toimeksiantajan esittelyn yhteydessä siinä määrin, että kurssin pilotointi toteutetaan tammikuussa 2019. Toimeksiantaja piti kurssia mielenkiintoisena ja se lisättiin nopealla aikataululla vapaasti valittaviin opintoihin tarjolle ensisijaisesti Tampereen monimuotototeutuksen opiskelijoille.

Tulevaisuuden mahdollisuudet kurssin suhteen ovat erittäin laajat ja sillä voidaan kehittää jopa koko ammattikorkeakoulun uraohjausta. Kurssilla on myös potentiaalia osaksi kansallista tarjontaa. Kurssi on toteutukseltaan ja idealtaan uusi eikä samanlaista kurssia ole vielä tehty. Kurssi on tulevaisuuden työelämää palveleva ja siitä on hyötyä opiskelijoille nyt ja tulevaisuudessa. Yksi asia on varma, mikään verkkokurssi ei ole täydellinen ja jatkuva kehitys on välttämätöntä.

- Kasurinen, H. & Heiskanen, S. 2017. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden urasuunnittelu- taidot ja työllistyminen. Ammattikasvatuksen aikakausikirja 2/2017. Luettu 1.10.2018. <https://akakk.fi/wp-content/uploads/AKAKK-2.2017-NET.pdf>
- Killström, P. & Rautiainen, M. 2017. Alumnityön merkitys tänä päivänä ja tulevaisuu- dessa. Teoksessa Jokinen, T. & Marttila, L. Näkökulmia uraseurantaan ja uraohjaukseen – AMKista uralle! -hankeen loppuraportti. Luettu: 10.10.2018. <http://julkai- sut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/B/94-Nakokulmia-uraseurantaan-ja-uraohjaukseen.pdf>
- Koli, H. 2008. Verkko-ohjauksen käsikirja. Saarijärvi: Saarijärvi Offset Oy.
- Kortesuo, K. 2010. Avaa tästä – käytännön käsikirja kouluttajalle. Vantaa: Hansaprint Oy.
- Kouluasiaa.fi. 2018. Oppimisen erilaiset tavat ja tuki. Luettu 17.11.2018. <https://koulu- asiaa.fi/artikkelit/oppimistyylit-ja-tuki-erilaiselle-oppijalle/>
- Kunnari, I. & Niinistö-Sivuranta, S. 2013. Uraohjauksen uusi sanoitus. Teoksessa Kun- nari, I. & Niinistö-Sivuranta, S. (toimi.) Tekoa, tunnetta ja toimintaa urapolulle. Luettu 1.10.2018. http://www.fuas.fi/fuas/Materiaalipankki/FUAS_Tekoja-tunnetta-toimintaa- ura-polul-le_2013_ekirja.pdf
- Lamminen, P. Opinto-ohjaaja/ Vastuuvalmentaja. 2018. Haastattelu 5.11.2018. Haastat- telijana Vanhamäki, O. Tampere.
- Lampikoski, T. 2010. Tradenomin uraopas. Vantaa: Multiprint.
- Lehti, M. & Koski, A. 2014. Työelämänorientaation tukeminen korkeakouluopinnoissa. Teoksessa Haataja, S. & Lehti, M. & Metsävuori, L. & Poutanen, T. & Ritvanen, J-M. & Viitaniemi, S. (toim.) Tulevaisuuden urapolut – korkeakoulutettujen ohjaus muuttuvassa työelämässä. Saarijärvi: Saarijärvi Offset Oy.
- Martikainen, J. & Raivio, Y. 2013. MOOC (Massive Open Online Courses) opetuksen tukena. Luettu: 26.10.2018. <https://wiki.aalto.fi/display/vipupistebeta/MOOC+%28Mas- sive+Open+Online+Courses%29+opetuksen+tukena>
- Murtonen, M. (toim.) 2017 Opettajana yliopistolla – korkeakoulupedagogiikan perusteet. Tallinna: Tallinna Raamatutrükikoja Oü.
- Nilsson, T. Suunnittelija. 2018. Haastattelu 2.11.2018. Haastattelijana Vanhamäki, O. Tampere.
- Nurmela, S. & Suominen, R. 2007. Verkko-opettajaksi viikossa. Turku: Painosalama Oy.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2018. Työn murros ja elinikäinen oppiminen: Elinikäisen oppimisen kehittämistarpeiden selvittävän työryhmän raportti. Luettu 18.10.2018. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160556/okm08.pdf>
- PALTA ry. 2016. Digitalisaatio palvelualoilla – Pysyykö Suomi mukana digikehityk- sessä? Luettu 21.9.2018. https://www.palta.fi/wp-content/uploads/2016/11/Digitalisaa- tio-palvelualoilla-Pysyykö-Suomi-mukana-digikehityksessä_FINAL.pdf
- Pekka-Jortikka, K. 2016. Yksi elämä – monta uraa. Viro: Printon.

Penttilä, J. & Nurmikari, E. 2017. Lähitulevaisuutta kuvaavaa tietoa urasuunnittelun tueksi – katsaus opiskelijoiden uratiedontarpeisiin. Teoksessa Jokinen, T. & Marttila, L. Näkökulmia uraseurantaan ja uraohjaukseen – AMKista uralle! -hankeen loppuraportti. Luettu: 10.10.2018. <http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/B/94-Nakokulmia-uraseurantaan-ja-uraohjaukseen.pdf>

Pngtree.com. 2018. Pranar Karthi: floating tools 174298. Tallennettu 10.9.2018. https://pngtree.com/freepng/floating-tools_174298.html

Postareff, L. & Lindblom-Ylänne, S. 2008. Variation in teachers 'descriptions of teaching: Broadening the understanding of teaching in higher education. Luettu: 14.10.2018. https://sisu.ut.ee/sites/default/files/opikasitus/files/postareff_lindblom-ylanne_2008_variation_in_teachers_descriptions_of_teaching.pdf

Rantama, M. 2017. Lopetin piilotyöpaikoista puhumisen ja haastan sinutkin mukaan. Julkaistu 16.6.2018. Luettu 4.11.2018. <https://piilo-osaajat.com/2017/06/16/lopetin-piilotyopaikoista-puhumisen-ja-haastan-sinutkin-mukaan/>

Ruohotie, P. & Honka, J. 2003. Ammatillinen huippuosaaminen. Saarijärvi: Saarijärvi Offset Oy.

Shutterstock. 2018. Alphaspirit: Concept of idea with colorful crumpled paper 158445464. Tallennettu 10.9.2018. <https://www.shutterstock.com/fi/image-photo/concept-idea-colorful-crumpled-paper-158445464?src=trX1QomH6j1q0RZte0sm5g-1-92&drawer=open>

Shutterstock. 2018. Silentgunman: Lump and crumpled black paper isolated on white background 614835317. Tallennettu 10.9.2018. <https://www.shutterstock.com/fi/image-photo/lump-crumpled-black-paper-isolated-on-614835317?src=I7kvY0HV8N3x9JuZ0TPqmA-1-49>

Sintonen, S. Erikoissuunnittelija. 2018. Haastattelu 1.11.2018. Haastattelijana Vanhamäki, O. Tampere.

Sintonen, S. (toim.) 2016 @Floworks – näkökulmia verkko-opetuksen laatuun ja kehittämiseen. Luettu 3.11.2018. <http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/B/88-Floworks.pdf>

Sydänmaanlakka, P. 2012. Älykäs organisaatio. Vantaa: Hansaprint Oy.

Sydänmaanlakka, P. 2017. Älykäs itsensä johtaminen – näkökulmia henkilökohtaiseen kasvuun. Turenki: Hansaprint Oy.

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Alumnitoiminta. Luettu 12.11.2018. <http://www.tamk.fi/web/tamk/alumnitoiminta>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. AMKista uralle – uraseurantatiedot käyttöön. Luettu 4.11.2018. <http://www.tamk.fi/web/tamk/projektit?RepoProject=E3110-18078>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Digimentorit. Luettu 13.11.2018. <http://digimentorit.tamk.fi/>

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2016. Digimentorit. Julkaistu 4.3.2016. Luettu 18.11.2018. <http://digimentorit.tamk.fi/2016/03/04/verkkokurssien-arviointityokalu/>

- Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Käytännönläheistä opiskelua. Luettu 4.11.2018. <http://www.tamk.fi/web/tamk/kaytannonlaheista-opiskelua>
- Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Opetussuunnitelma Tampereen ammattikorkeakoulussa. Luettu 18.10.2018. <http://opinto-opas-ops.tamk.fi>
- Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Opinto-opas, Työelämäpalvelut. Luettu 12.11.2018. <https://intra.tamk.fi/web/tutkinto-opinto-opas/tamkrekry>
- Tampereen ammattikorkeakoulu & Laurea ammattikorkeakoulu & Lapin ammattikorkeakoulu & Itä-Suomen yliopisto. 2018. Someta Duuniin: sosiaalinen media työnhaun ja rekrytoitumisen apuna. Luettu: 29.10.2018. <http://www.sometaduuniin.fi/hankkeesta/>
- Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Tabula oppimisympäristö. Luettu 18.10.2018. <https://tabula.tamk.fi/index.php>
- Tampereen ammattikorkeakoulu. 2017. Tampereen ammattikorkeakoulu Oy: Organisaatio rakenne. Luettu 21.9.2018. <http://www.tamk.fi/web/tamk/organisaatio>
- Tampereen ammattikorkeakoulu. 2017. Tampereen ammattikorkeakoulu Oy: Vuosikatsaus. Luettu 21.9.2018. <http://www.tamk.fi/web/tamk/avaintietoa#vuosikatsaukset>
- Tampereen ammattikorkeakoulu. 2018. Tuura -tukea urapolulle. Luettu: 30.10.2018. <http://www.tamk.fi/projektit?RepoProject=E3110-18033>
- Työ- ja elinkeinoministeriö. 2018. Syksyn 2018 toimialojen näkymät: Liike-elämän palvelut: Vahvan kasvun aika jatkuu liike-elämän palveluissa. Luettu 21.9.2018. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161004/Liike-elaman-palvelut-nakymat-syksy-2018.pdf>
- Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

LIITTEET

Liite 1. Verkkokurssi ja verkko-osoite linkki

The screenshot shows the Tabula course interface. The main content area features a graphic of five crumpled paper balls in blue, orange, green, purple, and brown, with a glowing yellow lightbulb in the center. Below the graphic, the text reads: "Tervetuloa Oivalluksia urapolulle -kursille!" and "Olet saapunut työelämävaihtuimiesien sekä omien vahvuuksien tunnistamisen ja kehittämisen -kursille. Portaati johdattelevat sinua suunnittelemaan oman urapolkusi. Alotamme mielenkiintoisen matkan, tervetuloa mukaan!"

The right sidebar contains several widgets: "LINKIT KURSSIN OSIOIHIN" with a list of numbers 1-9; "EDISTYMISEN SEURANTA" with a progress bar and a "Yleiskatsaus opiskelijoista" button; "KALENTERI" showing a calendar for March 2018; and "VIIMEISIMMÄT UUTISET" with a "Lisää uusi aihe..." button and a "Test" entry dated 8 marras, 00:33 Outi Vanhamäki.

Kurssin verkko-osoite: <https://tabula.tamk.fi/course/view.php?id=14092>

(Kurssille pääsy rajoitettu vain käyttöoikeuden saaneille.)

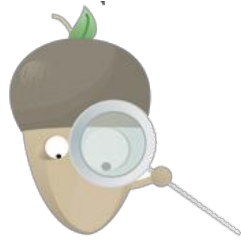

Liite 2. Tervetuloa video ja verkko-osoite linkki

Videon verkko-osoite: <https://www.powtoon.com/c/bzP1XOU1c4l/1/m>

Liite 3. In a nutshell kurssiopas

In a nutshell – kurssin perustiedot pähkinänkuoressa

Kurssin aikataulu

Kurssin kesto on 1.1-3.3.2019.

Kurssin suorittaminen

Kurssin suorittamiseen tarvitaan jokaisen osion hyväksytty suoritus. Koko kurssin suoritus arvioidaan hyväksytty / hylätty. Kurssista arvioidaan hyväksytty suoritus (S) -merkinnän. Kurssista kertyy opintopisteitä kolme (3).

Rakenne

Kurssi rakentuu kuudesta portaasta, portaat avautuvat viikon välein, tehtävien palautusaika on 2 viikkoa. Portaiden suorittamisen jälkeen pääset tasanteelle, tasanteelle pääset etenemään vasta kun olet suorittanut kaikkien portaiden tehtävät. Kurssin portaat ovat merkattu erivärisillä väripalloilla.

Liikkuminen kurssialueella

Kurssin jokainen osio on oma erillinen sivu ja etusivulla näet koko kurssin yhteenvedon. Haluamaasi osiota klikkaamalla saat ko.osion auki. Takaisin pääset klikkaamalla esim. ylhäältä polku -kentästä kurssin nimeä.

Uutiset -keskustelupalsta

Jokaisen osion yläpalkissa on näkyvissä uutiset -keskustelupalsta, tämä on kurssin virallinen tiedotuskanava. Uusimmat uutiset tulevat näkymään myös kurssilla vasemmalle ja niistä tulee myös ilmoitus sähköpostiisi.

Kickstart

Tämä osio auttaa sinut alkuun! Sieltä löydät tervetuloa -videon ja kurssin rakennekartat.

Portaat

Jokaisella portaalla on oma sisältö, perusrakenne on kaikissa portaissa kuitenkin sama.

Tasanne

Tämä osio pitää sisällään viimeiset tehtävät kurssille ja siellä annat myös palautetta kurssista.

Toolbox

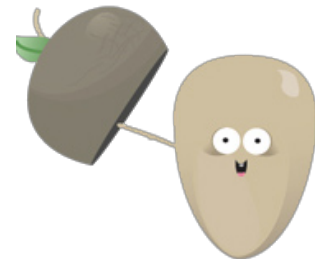
Täältä löydät työvälineet, materiaalit ja linkit kurssin suorittamiseen. Ne ovat apunasi koko matkan ajan.

Help! -keskustelupalsta

Täällä voit kysyä askarruttavia kysymyksiä, kysymyksiin saa vastata myös opiskelijat.

Oman etenemisen seuranta

Kurssilla voit seurata omaa edistymistäsi edistymisen seuranta -osiosta vasemmalta puolelta kurssi näkymää. Täältä löydät kaikki palautettavat tehtävät, tehtäviä on yhteensä 14kpl. Tehtävät merkaantuvat suoritetuiksi palautuksen jälkeen. Näkymässä palautetut tehtävät muuttuvat sinisistä vihreiksi. Tasanteelta löydät vielä tarkistuslistan palautettavista tehtävistä.

Lisätietoja ja opastusta

Help! -keskustelupalstalta tai sähköpostilla outi.vanhamaki@tamk.fi

Liite 4. Toolbox esimerkki

TOOLBOX – TESTIT

Täältä löydät tasaisesti kasvavan kokoelman erilaisia testejä jotka helpottavat sinua tutustumaan itseesi ja ovat apunasi kurssin tehtävien teossa. Testit ovat pääsääntöisesti ilmaisia, tarkista aina kuitenkin niiden mahdolliset maksut, lisenssit ja käyttöoikeudet!

Aivopuoliskotesti ja paljon muita testejä (A real me)

<https://www.arealme.com/left-ri>

Apua ammatinvalintaan (Kunkoululoppuu.fi)

<https://www.kunkoululoppuu.fi/duunikone/>

Hauskat ja hyödylliset testit (Oikotie)

<https://tyopaikat.oikotie.fi/tyontekijalle/testitjapelit>

Kuinka sinä pärjät tulevaisuuden työelämässä? (Ilmarinen)

<https://futurescore.ilmarinen.fi/henkilo-testi/>

Onnellisuutesi töissä Huom. ilmainen lataus (Montevista)

<https://montevista.fi/maksuttomat-oppaat/testaa-onnellisuutesi-toissa/>

Persoonallisuustesti (16 Personalities)

<https://www.16personalities.com/fi>

Tyyppitesti (Duunitori)

<https://duunitori.fi/tyyppitesti/>

Liite 5. Laatukortit arviointilomake

1 (2)

1. Käyttäjien tarpeet huomioidaan sisällöissä		
Onko käyttäjäryhmät, käyttäjien tarpeet ja käyttötilanteet huomioitu sisältöjen rakentamisessa?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Mille kohderyhmälle kartoitus kohdistetaan? Miten kartoitetaan? Kuka kartoittaa?
Tukeeko sisältö oppijan tiedonrakentelua?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Miten oppijat hyödyntävät/käsittelevät materiaalia/muita lähteitä oppimistehtävissä? Annetaanko valmista materiaalia/lähteitä vai etsivätkö oppijat itse ne tehtäviin? Miten tietoa käsitellään muiden oppijoiden kanssa? Mitä työkaluja käytetään (esim. keskustelualue, wiki, blogi)?
Tukeeko sisältö erilaisia oppijoita?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Lue tarkemmin aiheesta Erilaiset oppijat ja oppimistyylit
2. Sisällöt suunnitellaan vastaamaan osaamistavoitteita		
Liittyvätkö sisällöt koulutukselle asetettuihin osaamistavoitteisiin?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	
Onko sisältö osaamistavoitteiden kannalta kattava?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Onko sisällöissä huomioitu koulutuksen mahdolliset erilaiset käyttäjäryhmät?
Onko sisältö jaoteltu osaamistavoitteiden kannalta loogisiin kokonaisuuksiin?	☐ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☒ Kyllä	Millaisiin osakokonaisuuksiin sisältö on tarkoituksenmukaista jakaa?
3. Materiaali on:		
<ul style="list-style-type: none"> • luotettavaa ja ajantasaista • selkeää ja ymmärrettävää, • saavutettavaa 		
Onko sisältö oppimistavoitteiden kannalta oikeellista, luotettavaa, perustelua ja ajantasaista?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	
Keskittykö sisältö opittavan ydinasioihin?	☐ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☒ Kyllä	Onko käyttäjäryhmä(t) huomioiden tarpeen tarjota myös jotain lisämateriaalia?
Onko sisältö ymmärrettävää ja luettavaa?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Ks. Verkkokirjoittaminen-opintojakso .
Onko kaikelle ei-tekstuaalisella materiaalilla tekstivastine?	☒ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Tarkista tämän listan avulla kaikki valmiit materiaalit joita opintokokonaisuudella tullaan käyttämään. Tekstivastine eli alt-teksti on luettavissa ruudunlukuohjelmilla. MS Office -ohjelmissa tekstivastine lisätään Kuvaus (Description) -kenttään.
Onko MS Office-tiedostojen ja pdf-tiedostojen saavutettavuus testattu?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Testaa MS Office tiedostojen saavutettavuus ohjelmiston omalla tarkistustoiminnolla: Tarkista tiedoston helppokäyttöisyys, ks. Ohjeet Esok-verkoston stivi suositus . Tiedoston helppokäyttöisyyden -tarkistus ei kuitenkaan ota kantaa tekstikuvausten sisällölliseen laatuun. Ovatko otsikot ja alt-tekstit kuvaavia ja informatiivisia? PDF-tiedostojen testaukseen on olemassa myös ohjelmia kuten PDF Accessibility Checker (PAC 2)
Onko videoilla ja äänitiedostoilla kuvaus ja tekstitys?	☒ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Lue tarkemmin aiheesta: Verkkotekstitykset
Onko linkkiteksi sellaisenaan ymmärrettävä?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Älä käytä linkkinä URL-osoitetta vaan kohdetta kuvaavaa linkkitekstiä. Vältä "klikkaa tästä" -tyyppisiä linkkitekstejä. Lisätietoja saavutettavista Word-asiakirjoista ja linkityksestä .

Aukeavatko linkit samaan selainikkunaan?	☐ Ei ☒ Osittain ☐ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Jos linkki aukeaa uuteen selainikkunaan, siitä kerrotaan käyttäjälle hyvissä ajoin.
Onko ohjeet toteutettu niin, että niiden ymmärtäminen ei vaadi kykyä kuulla tai nähdä?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Ohje ei saa perustua esim. pelkästään väriin: vihreä oikein – punainen väärin.
Onko materiaalin tai oheismateriaalin yhteydessä ilmoitettu selkeästi ja hyvissä ajoin, mikäli se ei ole esteetöntä?	☒ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☐ Kyllä	
Onko käytetty tyylejä otsikoiden, sisältöjen ja taulukoiden muotoilussa?	☐ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☒ Kyllä	Rakenna selkeä otsikkorakenne tyylejä käyttäen (H1, H2, H3), kappaletyyli, luettelot jne.

Onko materiaalissa olevat tekstit ohjelmallisesti luettavissa ei esim. kuvana.	☒ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Skannaa tekstimuotoiset asiakirjat aina tekstinä, jolloin ruudunlukijalla voi lukea niiden sisällön.
Onko tekstin ja taustan väreillä riittävä suuri kontrasti?	☐ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☒ Kyllä	Onko eri värien välillä riittävä kontrastiero, testaa miten värisokea näkee aineistosi tulostamalla se mustavalkoisena. ks. myös Color Contrast Checker
Onko tekstin koko riittävän suuri tai voiko sitä suurentaa käytettävyyden kärsimättä?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Yleensä vähintään 12 pistettä tai suurempi.
Onko sivun lukemisjärjestys oikea PowerPoint-tiedostossa?	☐ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☒ Kyllä	Tarkoitetaan sitä missä järjestyksessä ruudunlukija lukee ruudulla näkyvät asiat ääneen.

4. Lähteet ovat laadukkaita ja ilmaistu selkeästi

Onko sisällön tietolähteet ilmaistu selkeästi?	☐ Ei ☐ Osittain ☒ Enimmäkseen ☐ Kyllä	Onko ulkopuolisista lähteistä esitetty lähdeviitteet? Onko lähteiden käytössä huomioitu tekijänoikeudet?
--	---	--

5. Sisältöjen ylläpidosta ja päivityksistä huolehditaan

Onko materiaalina ja tietolähteinä käytetty monipuolisesti työelämälähtöistä materiaalia?	☐ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☒ Kyllä	Esim. eri mediat/asiantuntijat, materiaaliilähteet, myös avoin lähdemateriaali?
Onko ylläpito- ja sisällönpäivitysvastuu sovittu?	☐ Ei ☐ Osittain ☐ Enimmäkseen ☒ Kyllä	Kuka on vastuussa? Kuinka usein päivitetään?

Liite 6. Digimentoreiden arviointilomake

Verkkokurssien arviointityökalu		http://digimentorit.tamk.fi/2016/03/04/verkkokurssien-arviointityokalu/			
TAMK Digimentorit, Sami Suhonen, Hanna Kinnari-Korpela ja 10 polkuu -hanke					
Päivämäärä	19.11.2018	Kunnossa:	87 %		
Kurssi	Oivalluksia urapolulle!	Kehitettävää:	8 %		
Kurssin luojat	Outi Vanhamäki	Puuttuu:	5 %		
		Ei vastattu:	0 %		
1	Kurssin rakenne	OK	Kehitettävää	Puut-tuu	Kommentit
1.1	Kurssi on hyvin strukturoitu ja helposti navigoitavissa	X			
1.2	Kurssin sisältö on organisoitu moduuleittain, jaksottain tms. tarkoituksen mukaisella tavalla	X			
1.3	Toteutus suunnitelma sisältää vähintään: jaksot lukumateriaalit, kurssikuvauksen, aikataulun, tavoitteet, selityksen miten kurssi toimii, arviointikriteerit, aktiviteetit		X		Tiedot löytyvät perustiedoista, ne on siirrettävissä sellaisenaan toteutus suunnitelmaan.
1.4	Kurssi vaatimukset ovat selkeitä (kommunikaatio-odotukset, aikarajoitteet, netiketti, akateeminen rehellisyys, jne.)	X			
1.5	Tervetuloa (kurssin esittely, tarkoitus, yleiskuvaus, jne.)	X			
1.6	Aikataulu, joka sisältää tehtävien otsikot, tuotokset ja määräajat	X			
1.7	Resurssit ovat runsaat, monipuoliset ja sisältävät erilaista mediaa (kuvia, kuvituksia, animaatioita, ääntä, videoita jne.)	X			
1.8	Orientaatio kurssin rakenteeseen, navigointiin ja teknologioihin ensimmäisellä viikolla omana moduulinaan tai aiheenaan	X			Oma osio.
1.9	Opettajien yhteystiedot ovat saatavilla, mukaan lukien "virtuaalinen" toimisto aika ja miten parhaiten opettajan saa kiinni	X			
1.10	Kurssin tekniset vaatimukset on kerrottu (kaista, laitteet, ohjelmistot, yms.)	X			
2	Sisällön laatu	OK	Kehitettävää	Puut-tuu	Kommentit
2.1	Tavoitteissa kuvataan verbien avulla mitä kurssin osallistuja tulee oppimaan	X			
2.2	Kurssin merkitys opiskelijalle on kerrottu, sisältäen kurssin arvon opiskelijan ammatillisille ja akateemisille tavoitteille ja/tai yksityiselle elämälle/sosiaalinen merkitys	X			
2.3	Moduulien, jaksosten sisällöt liittyvät suoraan ko. oppimistavoitteisiin	X			
2.4	Moduulien, jaksosten sisällöt on organisoitu ja jaksotettu selkeästi ja johdonmukaisesti	X			Jokainen osio on omana sivunaan.
2.5	Aktiviteettien otsikot, tehtävänannot ja arvioinnit on kuvattu	X			
2.6	Moduulit, jaksot tarjoavat mahdollisuuksia omatahtiseen, itseohjautuvaan oppimiseen	X			Suoritus aika on rajattu 2vko ajalle, kaikki tehtävät on tehtävän ennen viimeisen osuuden aukenemista. Ajustettuja tenttejä yms. kursilla ei ole.
2.7	Opiskelija-opiskelija vuorovaikutuksen syntymistä rohkaistaan tarjoamalla keskustelualueita ja opiskelijoita kannustetaan tukemaan toisiaan tekniikassa, tehtävissä jne.	X			Kurssi on pääasiassa yksilösuoritteinen, mutta muutamia keskustelualueita tarjotaan ryhmälle yhteisinä.
2.8	Moduulien, jaksosten yhteenvedossa käydään kerronnallisesti läpi moduulien keskeiset ideat, konseptit ja opittavat taidot	X			
2.9	Reflektointiin liittyvät aktiviteetit rohkaisevat miettimään oppimiskokemuksen merkitystä	X			Alussa asetetaan tavoitteet ja lopussa itsearviointi tavoitteisiin päästä
3	Pedagogiikka, oppimistehävät ja vuorovaikutus	OK	Kehitettävää	Puut-tuu	Kommentit
3.1	Pedagogiset käytännöt soveltavat alan pedagogiikan tutkimustuloksia.	X			
3.2	(Oppimis)aktiviteettien tarkoitus, vaatimukset ja ohjeet kuvataan selkeästi	X			
3.3	Oppimistehävät on jaksotettu ja rakennettu pohjautumaan edellisissä tehtäviin.	X			
3.4	Oppimistehävät ovat monipuoliset ja sisältävät erilaista mediaa (kuvia, kuvituksia, animaatioita, ääntä, videoita jne.)	X			
3.5	Oppimistehävät motivoivat ja kannustavat lukemaan, harjoittelemaan, kyselemään, reflektomaan, kriittiseen ajatteluun ja ongelmanratkaisuun.	X			
3.6	Oppimistehävät tarjoavat mahdollisuuksia oppimisyhteisöjen rakentamiseen vuorovaikutuksen, yhteistyön ja reflektion kautta.	X			Kurssi on pääasiassa yksilösuoritteinen, mutta muutamia vuorovaikutus tapahtumia tarjotaan opiskelijoille.
3.7	Oppimistehäviä on laadittu siten, että ne tuottavat opiskelijalle opettajan antamaa henkilökohtaista palautetta osaamisesta ja sen kehittämisestä.		X		Kurssilla arvioidaan vain konkreettisesti perustuva tehtävä sanallisesti, muutoin seuranta vaatimuksista täyttävistä palautuksista.
3.8	Aktiviteetit, jotka vaativat vuorovaikutusta, ovat selkeästi kuvattu (frekvenssi, osallistumisohteet ja -odotukset)	X			
3.9	Reaaliaikainen palautemahdollisuus sallii opiskelijoiden antaa opettajille palautetta ja näkemystä kehittämisohjeista, -tarpeista	X			
4	Arvioinnin laatu	OK	Kehitettävää	Puut-tuu	Kommentit
4.1	(Formative) Arviointi tarjoaa mahdollisuuksia opiskelijoille arvioida ja tarkkailla oppimistaan ja osaamistaan.		X		
4.2	(Formative) Arviointi tarjoaa mahdollisuuksia opiskelijoille reflektoida ymmärrystään.	X			
4.3	(Summative) Arviointi tarjoaa mahdollisuuksia opiskelijoille arvioida ja tarkkailla suoritustaan.	X			Edistymisen seuranta
4.4	Sovetuissa kohdin arviointia varten tarjotaan opiskelijalle opiskeluohjeita ja esimerkkejä.	X			
4.5	Arviointikriteerit ovat linjassa moduulien tavoitteiden ja (oppimis)aktiviteettien kanssa	X			
4.6	Arviointikriteerit on määritelty selkeästi.	X			
4.7	Kaikki arviointiin liittyvät aktiviteetit ja vaatimukset on selkeästi kommunikoitu.	X			
5	Mediat	OK	Kehitettävää	Puut-tuu	Kommentit
5.1	Mediaa (kuvat, ääni, video, yms.) käytetään tukemaan kurssin sisältöä	X			
5.2	Kuvin on liitetty tekstikuvia			X	Tekninen puoli vaatii huomiota
5.3	Ääni ja videotalenteita varten on puhtaaksi kirjoitetut tekstit			X	Tekninen puoli vaatii huomiota
5.4	Fontit, värit ja ulkoasu on yhteneväinen läpi koko kurssin	X			